

**Bestemmingsplan Buitengebied, Zonnepark
Teersche Sluispolder**

Gemeente Heumen

Vastgesteld

Bestemmingsplan Buitengebied, Zonnepark Teersche Sluispolder

Gemeente Heumen
Vastgesteld

Rapportnummer:	P04854
IMRO-identificatienummer:	NL.IMRO.0252.BUbpZonneparkTSP-VA01
Datum:	24 juni 2024
Opdrachtgever:	GroenLeven
Projectteam BRO:	JvdA, RTa, MvdS, IBI
Concept:	december 2021, november 2022
Voorontwerp:	april 2023
Ontwerp:	november 2023
Vaststelling:	18 april 2024
Bron foto kaft:	Sebastian Ganso via Pixabay
Beknopte inhoud:	Realisatie van een zonnepark, inclusief landschappelijke inpassing en ecologische voorzieningen in de Teersche Sluispolder te Heumen.

BRO
Hoofdvestiging
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Ligging plangebied	5
1.3 Vigerend bestemmingsplan	5
1.4 Leeswijzer	6
2. PLANBESCHRIJVING	6
2.1 Huidige situatie	7
2.1.1 Begrenzing plangebied	7
2.1.2 Beschrijving huidige situatie	8
2.2 Toekomstige situatie	11
2.2.1 Achtergrond van het initiatief	11
2.2.2 Beschrijving van het initiatief	11
3. BELEIDSKADER	18
3.1 Rijksbeleid	18
3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	18
3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	19
3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking	19
3.1.4 Klimaatakkoord	20
3.2 Provinciaal beleid	21
3.2.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland	21
3.2.2 Omgevingsverordening Gelderland	22
3.2.3 Gelders energie akkoord	25
3.3 Gemeentelijk beleid	26
3.3.1 Structuurvisie Heumen 2025	26
3.3.2 Gebiedsplan Energielandschap A73 Heumen	27
4. OMGEVINGSASPECTEN	29
4.1 Verkeer en parkeren	29
4.1.1 Verkeer	29
4.1.2 Parkeren	29
4.1.3 Conclusie	29
4.2 Geluid	29
4.2.1 Toetsingskader	29
4.2.2 Onderzoek	30
4.2.3 Conclusie	30

4.3 Luchtkwaliteit	31
4.3.1 Toetsingskader	31
4.3.2 Onderzoek	31
4.3.3 Conclusie	31
4.4 Bedrijven en milieuzonering	31
4.4.1 Toetsingskader	31
4.4.2 Onderzoek	32
4.4.3 Conclusie	33
4.5 Geur agrarisch	33
4.5.1 Toetsingskader	33
4.5.2 Onderzoek	33
4.5.3 Conclusie	34
4.6 Kabels en leidingen	34
4.6.1 Toetsingskader	34
4.6.2 Onderzoek	34
4.6.3 Conclusie	34
4.7 Externe veiligheid	34
4.7.1 Toetsingskader	34
4.7.2 Onderzoek	35
4.7.3 Conclusie	35
4.8 Ecologie	35
4.8.1 Toetsingskader	35
4.8.2 Onderzoek	37
4.8.3 Conclusie	43
4.9 Bodem	44
4.9.1 Toetsingskader	44
4.9.2 Onderzoek	44
4.9.3 Conclusie	44
4.10 Water	44
4.10.1 Toetsingskader	44
4.10.2 Onderzoek	45
4.10.3 Conclusie	48
4.11 Archeologie	48
4.11.1 Toetsingskader	48
4.11.2 Onderzoek	48
4.11.3 Conclusie	49
4.12 Cultuurhistorie	49
4.12.1 Toetsingskader	49
4.12.2 Onderzoek	50
4.12.3 Conclusie	50
4.13 Explosieven	50
4.12.1 Toetsingskader	50
4.12.2 Onderzoek	50
4.12.3 Conclusie	50

4.14 Toetsing Besluit m.e.r. / Vormvrije m.e.r.-beoordeling	51
4.15 Reflectie en duisternis	52
4.16 Afweging belangen	52
5. JURIDISCHE PLANOPZET	54
5.1 Inleiding	54
5.2 Plansystematiek	54
5.3 Bestemmingen	55
6. UITVOERBAARHEID	57
6.1 Economische uitvoerbaarheid	57
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	57
6.2.1 Omgevingsdialoog	58
6.2.2 Vooroverleg	59
6.2.3 Vaststellingsprocedure	59
6.2.4 Beroep	60
SEPARATE BIJLAGEN	
Bijlage 1: Landschappelijke inpassing	
Bijlage 2: Kaart landschapsplan en dwarsprofielen	
Bijlage 3: Quicksan flora en fauna	
Bijlage 4: Aanvullende notitie Flora en Fauna	
Bijlage 5: Advies beheer en inrichting zonneparken t.b.v. das	
Bijlage 6: Ontheffing Wet Natuurbescherming	
Bijlage 7: Berekening en invulling versterking GO	
Bijlage 8: Stikstofdepositieonderzoek	
Bijlage 9: Digitale watertoets	
Bijlage 10: Archeologisch onderzoek	
Bijlage 11: Onderzoek explosieven	
Bijlage 12: M.e.r.-notitie	
Bijlage 13: Projectplan Zonnepark Teersche Sluispolder	
Bijlage 14: Verslag inloopbijeenkomst	

TOELICHTING

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De toename in uitstoot van broeikasgassen (waaronder CO₂) brengt negatieve gevolgen voor ons klimaat met zich mee. De temperatuurstijging die hier mee gepaard gaat zorgt o.a. voor steeds frequentere extreme klimatologische gebeurtenissen als hevige regenbuien, langdurige droogteperiodes en zeespiegelstijging. Om klimaatverandering een halt toe te roepen is in 2015 door de Rijksoverheid op de VN-klimaatconferentie in Parijs ingestemd met een internationaal klimaatakkoord. Het akkoord heeft als doel: de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, met een duidelijk zicht op 1,5 graden Celsius.

In 2019 is hierover door de Eerste Kamer de Klimaatwet aangenomen. De Klimaatwet stelt vast met hoeveel procent ons land de CO₂-uitstoot moet terugdringen. Het streven is naar 95% minder CO₂-uitstoot in 2050 met als tussenstation 49% in 2030¹. Dit jaar nog zijn de EU lidstaten overeengekomen dat de uitstoot in de periode tot 2030 verder beperkt moet worden tot maar liefst 55% ten opzichte van 1990. Een aanscherping die past bij de conclusie dat overheden actiever maatregelen moet nemen, uit het onlangs gepubliceerde IPCC-rapport.

De gemeente Heumen heeft de ambitie om in de periode tot en met 2030 in totaal voor 40 hectare aan zonneparken binnen haar gemeentelijk grondgebied te realiseren in het kader van de noodzakelijke energietransitie. Om invulling aan deze ambitie te geven is de locatie Teersche Sluispolder, gelegen ten noordwesten van Malden, heeft de gemeente een tender uitgeschreven voor de realisatie van een zonnepark van ca. 20 hectare groot.

Het planvoornemen is door GroenLeven, in samenwerking met de gemeente Heumen, Enovos Green Power Nederland en twee lokale grondeigenaren, nader uitgewerkt. Het wordt door één initiatiefnemer, GroenLeven (hierna ook te noemen: initiatiefnemer), ingediend. Bij de ontwikkeling van het plan is door initiatiefnemer, in samenspraak met de gemeente, ruim aandacht geschonken aan de landschappelijke inpassing, recreatief medegebruik, natuurwaarden en compensatie.

De realisatie van een zonnepark is niet mogelijk binnen de ter plaatse geldende (agrarische) bestemmingen. Om het planvoornemen mogelijk te maken, is een herziening van het bestemmingsplan, dan wel een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan, noodzakelijk. In dit geval is gekozen voor een herziening van het bestemmingsplan, waarbij de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen gecoördineerd wordt aangevraagd. Dit betekent dat de omgevingsvergunning voor het bouwen parallel loopt met de herziening van het bestemmingsplan. Op 16 december 2021 is tot toepassing van de gecoördineerde procedure besloten.

Onderhavig bestemmingsplan geeft nieuwe kaders voor het bebouwen en gebruiken van de gronden. In de voorliggende toelichting wordt het initiatief verantwoord.

¹ Als er gesproken wordt over vermindering dan is dat in vergelijking met de situatie in 1990

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Heumen, ten noordwesten van Malden en ten zuiden van Nijmegen. Het gebied ligt tussen de Westerkanaaldijk aan de noordoostzijde (gelegen parallel aan het Maas-Waalkanaal) en de Burchtselaan aan de zuidwestzijde, met ca. 200 meter verderop de A73. Ten noordwesten van het plangebied ligt een bosgebied. Ten zuidoosten van het plangebied liggen voornamelijk agrarische gronden. Op afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied in groter verband weergegeven.

Afbeelding 1.1: ligging plangebied (bron: Bing Maps)

De percelen maken onderdeel uit van het aangewezen zoekgebied Energielandschap A73, voortgekomen uit het proces van de 'ontwerp ruimtelijke visie duurzame energie' waarin verkend is op welke plekken binnen het grondgebied van de gemeente grootschalige opwek het best zou kunnen landen.

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied is het bestemmingsplan 'Buitengebied Heumen 2009' van toepassing. Dit plan is vastgesteld op 16 december 2010 en is thans geheel onherroepelijk. In het plangebied zijn de volgende bestemmingen van toepassing:

- Enkelbestemming 'Agrarisch' (gehele plangebied, uitgezonderd meest noordwestelijke perceel;
- Enkelbestemming 'Agrarisch met waarden – Landschap en natuur', inclusief gebiedsaanduiding 'ehs natuur', op het meest noordwestelijke perceel;

- Dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische verwachting 2' (gedeeltelijk).

Afbeelding 1.2 geeft een weergave van de huidige bestemmingen weer.

De realisatie van een zonnepark is niet mogelijk binnen de huidige bestemmingen. Hiervoor is een herziening van het bestemmingsplan gewenst.

Afbeelding 1.2: uitsnede huidig bestemmingsplan 'Buitengebied Heumen 2009' (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgt hoofdstuk 2 waarin een beschrijving van de huidige situatie en van het plan is opgenomen. De daaropvolgende hoofdstukken vormen de verantwoording van de ontwikkeling die dit bestemmingsplan mogelijk maakt. In hoofdstuk 3 wordt het Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid beschreven. In hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in diverse planologische aspecten die van belang zijn voor het voorliggende bestemmingsplan. In hoofdstuk 5 is de juridische toelichting op de planopzet gegeven. In het laatste hoofdstuk komt de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

Nijmegen. Ten westen, zuiden en zuidoosten van het plangebied liggen voornamelijk agrarische gronden, afgewisseld met andere functies, zoals natuur, een landgoed, een bovengrondse hoogspanningsverbinding en een bedrijfsp perceel.

2.1.2 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied zelf bestaat in de huidige situatie vrijwel volledig uit agrarisch percelen. Het perceel van Staatsbosbeheer (perceelnummer 12), dat het gebied tussen de Westerkanaaldijk en de Burchtselaan doorkruist over een breedte van ca. 7 meter, vormt hierop een uitzondering. Dit perceel is ingericht met opgaand groen (meidoorn). De omliggende agrarische percelen zijn deels als akkerland en deels als weiland/grasland ingericht. Dit gebruik wijzigt per afzonderlijk perceel in de loop der jaren van tijd tot tijd, zie ook afbeelding 2.3. Het meest noordwestelijke perceel (nr. 1052) maakt onderdeel uit van de provinciale Groene Ontwikkelzone (GO), zie hierover nader par. 3.2.

Afbeelding 2.2: luchtfoto plangebied en directe omgeving (bron: Google Maps)

2011

2013

2015

2017

Afbeelding 2.3: grondgebruik plangebied en omgeving door de jaren heen (bron: topotijdreis.nl)

Het plangebied is in de huidige situatie geheel onbebouwd. Er is ook geen verharding aanwezig. In afbeeldingen 2.4 tot en met 2.6 is een beeld van de huidige situatie in het plangebied opgenomen.

Afbeelding 2.4: weilanden, greppel en solitaire boom centraal in het plangebied (bron: BRO)

Afbeelding 2.5: zicht over het plangebied vanaf zijde Westerkanaaldijk (bron: BRO)

Afbeelding 2.6: zicht op plangebied aan noordwestzijde (bron: BRO)

2.2 Toekomstige situatie

2.2.1 Achtergrond van het initiatief

Om te kunnen voldoen aan de maatregelen die voortvloeien uit het internationaal klimaatakkoord uit 2015 heeft de gemeente Heumen, middels een routekaart, de ambitie gesteld in 2050 volledig klimaat-neutraal te zijn. Om dit te bereiken zet de gemeente in op de volgende speerpunten:

- energiebesparing;
- kleinschalige energieopwekking;
- grootschalige energieopwekking.

Het initiatief voor de realisatie van een zonnepark op de onderhavige locatie komt voort uit de ambitie van de gemeente Heumen om in de periode tot en met 2030 in totaal voor 40 hectare aan zonneparken binnen haar gemeentelijk grondgebied te realiseren om daadwerkelijk invulling te geven aan het laatstgenoemde speerpunt 'grootschalige energieopwekking'. Op 24 september 2020 heeft de gemeenteraad van Heumen vastgesteld dat ingezet zal worden op de realisatie van ca. 20 hectare zonnenvelden op de locatie Teersche Sluispolder. Op basis van dit besluit is in januari 2021 een tender uitgeschreven. Initiatiefnemer heeft hierop ingeschreven en een projectvoorstel ingediend. Het initiatief betreft feitelijk een samenvoeging van twee lokale initiatieven van twee lokale grondeigenaren in het gebied. Het initiatief ziet niet alleen op de realisatie van een zonnepark, maar ook op de daarbij behorende landschappelijke inpassing en natuurcompensatie (zie nader par. 2.2.2). Het college heeft vervolgens op 8 juni 2021 besloten principemedewerking te verlenen aan verdere uitwerking van dit plan.

De twee lokale grondeigenaren hebben in samenwerking met initiatiefnemer GroenLeven en Enovos Green Power Nederland een integraal initiatief ontwikkeld, waarbij tevens nauw overleg met betrokken stakeholders uit de omgeving is gepleegd.

Het streven is om Zonnepark Teersche Sluispolder onder te brengen in 50% lokaal eigendom (voor het plandeel van initiatiefnemer GroenLeven is het streven 100%). Om daar invulling aan te geven is tijdens de initiatieffase de samenwerking opgestart met Energie Coöperatie Heumen (ECH). Zij streven naar een mede-eigenaarschap van Zonnepark Teersche Sluispolder van minimaal 50%. Hiertoe is inmiddels een Letter of Intent tussen beide partijen gesloten, die nog verder zal worden uitgewerkt door middel van een samenwerkingsovereenkomst.

2.2.2 Beschrijving van het initiatief

Beschrijving op hoofdlijnen

Het plangebied kent een oppervlakte van ca. 36 ha, waarbinnen een zonnepark wordt gerealiseerd met een oppervlak van 22 ha (oppervlakte betreft de zonnepanelen incl. tussenruimten). De overige gronden worden ingezet als natuurcompensatie en bieden ruimte voor de landschappelijke inpassing. Dit laatste is met name gericht op de instandhouding van het leefgebied van de in deze omgeving veel voorkomende das.

De panelen worden in lijn met de bestaande verkavelingspatronen gerealiseerd in een zuidopstelling. Afbeelding 2.7 geeft de positionering van de panelen indicatief weer (zie bijlagen 1 en 2 voor een betere weergave van deze afbeelding). Aan de zuidwestkant van het gebied wordt een inkoopstation voorzien, dat een bouwhoogte van (maximaal) 4 meter krijgt overeenkomstig het gebiedsplan Heu-

men. Verder komen er meerdere transformatoren in het gebied. Het gebied met panelen zal op minimaal 285 meter afstand van het Maas-Waalkanaal gerealiseerd worden, om hiermee voldoende afstand ten opzichte van de omwonenden aan de Westerkanaaldijk te creëren. Dit is 35 meter meer dan de minimaal voorgeschreven afstand op basis van de tender. Daarnaast geeft het de mogelijkheid om een robuuste zone tussen het kanaal en de panelen te creëren waardoor het open agrarische landschap behouden blijft. Door de gekozen opstelling, waarbij de panelen zoveel mogelijk richting het zuidwesten (zijde A73) zijn gepositioneerd, wordt de impact op het uitzicht voor de omwonenden zoveel mogelijk beperkt. Doordat er ook twee percelen van de gemeente voor het zonnepark (gedeeltelijk) beschikbaar zijn, kan een nog grotere afstand in acht worden genomen.

De omliggende gronden worden landschappelijk ingepast en natuurlijk ingericht. Deze aspecten worden hierna separaat toegelicht.

Het zonnepark wordt gedurende 25 jaar aansluiting op het elektriciteitsnet geëxploiteerd en zal daarna worden ontmanteld. De instandhoudingstermijn van het zonnepark en de landschappelijke inpassing is 25 jaar.

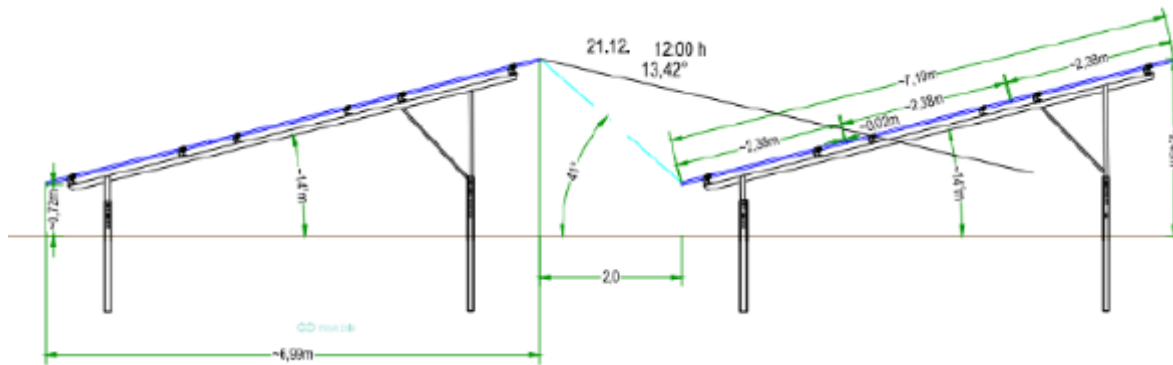

Afbeelding 2.7: Inrichtingsplan toekomstige situatie met opstelling zonnepanelen indicatief weergegeven; zie weergave in betere kwaliteit, inclusief legenda, in bijlage 2

Opstelling van zonnepanelen

De zonnepanelen worden ingericht met een zuidopstelling, waarbij telkens 3 panelen portret worden geplaatst. De panelen krijgen, inclusief plaatsingsconstructie, een hoogte van 2,5 meter. Afbeelding 2.8 geeft een dwarsdoorsnede weer van de opstelling van de panelen.

Om de bodemkwaliteit te borgen wordt er gekozen voor gedeeltelijk transparante bifacial panelen, die ervoor zorgen dat 6-9% van het zonlicht de grond raakt (zie afbeelding 2.9 voor beeldvorming van lichtdoorval tussen zonnecellen van bifacial paneel). Dat lijkt weinig, maar is voldoende om gedurende de dag 90% van de grondoppervlakte van zonlicht te voorzien, wat essentieel is voor de ontwikkeling van diverse flora en fauna onder de panelen. Daarnaast zullen de panelen middels een kliksysteem worden bevestigd, waardoor regenwater tussen de kieren van de panelen kan druipen. Dat zorgt voor een meer evenredige verspreiding van water onder de constructies met panelen. Ook wordt er gekozen om de constructies met panelen op twee meter afstand van elkaar te plaatsen, zodat de gras-kla-vermengsels tussen de panelen voldoende zonlicht verkrijgen om tot bloei te komen. Deze combinatie van maatregelen draagt bij aan het in stand houden en/of verbeteren van de bodemkwaliteit, wat essentieel is voor de kwaliteit van het foerageergebied van de das en het bevorderen van de algehele biodiversiteit.

Afbeelding 2.8: dwarsprofiel opstelling panelen

Afbeelding 2.9: beeldvorming van lichtdoorval tussen zonnecellen van bifacial zonnepaneel

Ecologische uitgangspunten

Het aspect ecologie vormt een centraal thema bij de ontwikkeling van zonneparken in het algemeen en voor de onderhavige ontwikkeling in het bijzonder. Zo ligt het meest noordwestelijke perceel (perceelnummer 1052) binnen een ecologische verbindingszone en de provinciale Groene Ontwikkelingszone. Binnen de Groene Ontwikkelingszone aan de noordwestkant van het plangebied wordt maximaal 50% van de betreffende zone ingericht als zonnepark. De overige 50% zal worden ingericht met robuuste natuur (begrasd grasland met gras-klavermengsel met lijnvormig haagstruweel), die de ecologische waarde van het perceel aanzienlijk vergroot. Zie hierover uitgebreid par. 3.2.2. Het overige plangebied is niet aangemerkt als Groene Ontwikkelzone, maar vormt, ondanks het intensieve agrarische gebruik van de grond, een belangrijk leefgebied voor de das. Aan de oostkant van het plangebied op perceel 897 aan de Westerkanaaldijk is een dassenburcht gesitueerd (zie afbeelding 2.10 groen omcirkeld). Deze ligt binnen het compensatiegebied en niet binnen het gebied waar panelen worden voorzien. Verder bestaat het plangebied uit primair en secundair foerageergebied voor de das. Het is daarom noodzakelijk dat het plangebied geschikt blijft als leefgebied voor de das. Hierop wordt in de paragraaf 'ecologie' (par. 4.8) nader ingegaan.

Afbeelding 2.10: locatie dassenburcht in plangebied

Landschappelijke inpassing

De ontwikkeling van nieuwe grootschalige zonneparken op land heeft een impact op het landschap. Een zorgvuldige landschappelijke inpassing is dan ook vereist, waarbij het belangrijk is te kijken naar de wijze waarop logisch aangesloten kan worden bij de kenmerken van de omgeving. Daarom is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, dat vergezeld gaat van een uitvoerige toelichting op de uitgangspunten en randvoorwaarden. De uitwerking hiervan wordt navolgend beknopt beschreven. Voor een volledige beschouwing wordt verwezen naar de bijlage. Bij de uitwerking van de landschappelijke inpassing en inrichting is uitgegaan van een beschouwing op drie nauw met elkaar samenhangende schaalniveaus, te weten: het landschap, de kavel en het object. Per schaalniveau zijn ruimtelijke randvoorwaarden opgesteld, met het Gebiedsplan Energielandschap A73 als leidraad, om te komen tot een goede landschappelijke inpasbaarheid van het zonnepark.

De landschappelijke inpassing is in afbeelding 2.11 weergegeven. Na de afbeelding worden de voor- naamste inrichtingsmaatregelen beschreven en toegelicht. Voor een uitvoerige toelichting wordt ver- wezen naar bijlage 1 bij deze toelichting.

Legenda

Maatregelen landschappelijke schaal

locatie gelegen binnen A-voetgebied op 250m van het Maas-Vaal kanaal, qua maat en schaal en binnen dit type landschap acceptabel en gedragen.

Ontwerfpuntgangpunten kavel niveau

de opzet van percelen (indicatief) volgt de verkavelingsrichting (verduidelijkt zuidoriëntatie) en staat op onderling gelijk niveau.

handhaven slotenpatroon, nadruk door aanplant van robuuste struikgewas. De combinatie zorgt voor krachtige zichtlijnen en deelsverbindingen evenals onderbreking van de grootschaligheid.

zijde Tochtloot voorzien van flauwe natuurlijke oever.

het oppervlak tussen en onder de tafels (binnen hekwerk) wordt begrast en bemest door schapen (begrazing). Inrichting en beheer gericht op het verbeteren leefgebied deelen (gras-klaar mengsel).

het oppervlak binnen de GO-gebieden wordt ontwikkeld als bloem- en kruidrijk grasland t.b.v. lokale biodiversiteit.

Natuurlijk ingericht perceel t.b.v. vensteren leefgebied deelen, het totale deelencompensatiegebied zal actief bemest worden door runderen, ofwel door het aanbrengen van drijfmest.

Overgang door brede 'overgangzone' van schraal grasland t.b.v. model hegedis in aansluiting op robuuste struiken.

Ontwerfpuntgangpunten object

faunavriendelijk hekwerk langs de binnenzijde landschap- lijke inpassing, ca. 20cm boven maaiveld geplaatst en max. 1,8m hoog. Voorzien van enkele doorgangen voor kleinwild.

technische installaties (omvormers/ trafos en schakelstatio- ons) worden binnenplaat opgenomen, geïntegreerd gepositi- oeneerd en zijn niet hoger dan 4m. Voor exacte locatie wordt verwezen naar de technische tekening.

Vigerend beleidsomgevingskenmerken

Groene ontwikkelzone.

Geldens natuurnetwerk.

Locatie deelenburcht

Entree terrein via nieuwe brug Burchtbaleen

Onderhoudspaden

Graslegels

Opstelplaats brandweer ind. waterput

Afbeelding 2.11: landschappelijke inpassing en toekomstige inrichting

de ecologische verbindingzone wordt hiermee aanzienlijk versterkt. Meer informatie over de invulling van de Groene Ontwikkelingszone is te vinden in par. 3.2.2 van deze toelichting.

Inpassing tussen en onder de zonnepanelen

De landschappelijke inpassing richt zich niet alleen op de buitenranden van het zonnepark en het plangebied. Voor het behoud van voldoende (ecologische) waarde van het gebied is het ook van belang dat de juiste keuzes worden gemaakt bij de inrichting van de velden met zonnepanelen en de ruimtes daartussen. Naast de al eerder beschreven keuze voor gedeeltelijk transparante bifacial panelen, die ervoor zorgen dat 6-9% van het zonlicht de grond raakt, wordt hieraan invulling gegeven door lagere haagstructuren tussen de velden met zonnepanelen te realiseren, die geschikt zijn als leefgebied voor en verbinding met andere leefgebieden van de das. Onder de panelen worden gras-klovermengsels en/of inheemse kruidenmengsels ingezaaid. De meidoornhaag op het perceel van Staatsbosbeheer wordt behouden. Door deze combinatie van inrichtingsmaatregelen wordt de bodemkwaliteit op peil gehouden en de ecologische waarde van het gebied behouden dan wel versterkt.

Beheer, onderhoud en beweiding

Om de beoogde effecten van de voorgestelde inpassings- en inrichtingsmaatregelen te kunnen laten slagen, is een doelmatig beheer en onderhoud van het gebied cruciaal. In de bijlagen bij het landschappelijk inpassingsplan is voor de diverse landschapselementen een richtlijn voor aanplant, sortiment en beheer opgenomen. Het beheer en onderhoud wordt op een zo natuurlijk mogelijke wijze voorzien door middel van beweiding. Op het zonnepark zelf zal dit met schapen gebeuren, omdat de zonnevelden voor koeien niet geschikt (want te laag) zijn. Het grasland wordt hierdoor voldoende kort gehouden, zodat het zonnepark efficiënt blijft functioneren. Bemesting bevordert daarnaast de bodemkwaliteit en ecologische waarde. Hoewel het positieve effect bij beweiding met runderen groter is, kleven aan schapenbeweiding meer dan voldoende voordelen. In de natuurcompensatiezones aan de noordoost- en noordwestkant van het plangebied kan beweiding (ook) door koeien plaatsvinden.

De initiatiefnemer draagt zorg voor het beheer van de planlocatie en het zonnepark. De landschappelijke inpassing (hagen en hekwerk) wordt tijdens de hele exploitatieperiode goed en voldoende intensief onderhouden. De hagen krijgen de eerste jaren tijdens droogte voldoende water zodat zij tot de gewenste hoogte kunnen uitgroeien. De hagen worden onderhouden op de onderhoudshoogte zoals opgenomen in het landschappelijk inpassingsplan, waarbij de hagen rondom het eigenlijke zonnepark aan de zijde van de Westerkanaaldijk en de zuidoostzijde een beheerhoogte van minstens 4 meter hebben. De hagen buiten het zonnepark worden op een zodanige hoogte onderhouden dat het uitzicht niet onnodig wordt beperkt. Deze hoogten zijn opgenomen in de profielen. De maai- en snoeifrequentie wordt hierop afgestemd. De natuurvriendelijke oever wordt beheerd in afstemming met het waterschap.

Verder is het zonnepark voldoende toegankelijk voor controle en onderhoud. Het is niet nodig hiervoor permanente parkeervoorzieningen te realiseren. Onderhoud en controle kunnen plaatsvinden via de inrit bij een bestaande, te vervangen brug aan de zuidwestzijde van het zonnepark. Hier wordt een aantal grastegels aangelegd, waar men tijdens controle en onderhoud kan parkeren.

3. BELEIDSKADER

In dit hoofdstuk wordt het beleidskader dat relevant is voor het plan toegelicht en wordt het plan hieraan getoetst. Er is sprake van een doorwerking van beleid dat is vastgesteld op verschillende niveaus van bestuur.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

In het kader van de invoering van de Omgevingswet, die momenteel gepland staat voor 1 januari 2024, heeft het Rijk de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. Op die manier wordt invulling gegeven aan de verplichting tot het opstellen van zo'n visie zoals die is vastgelegd in art. 3.1 lid 3 Ow. Tot de invoering van de Omgevingswet heeft dit document de status van structuurvisie in de zin van art. 2.3 Wro.

Inhoudelijk gezien bevat de NOVI een langetermijnvisie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De intentie van het Rijk is om met de NOVI een perspectief te bieden om grote maatschappelijke opgaven aan te pakken. Bij die opgaven kan worden gedacht grote en complexe opgaven met betrekking tot klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw.

Een centraal aspect van de NOVI is de focus op een nieuwe aanpak van vraagstukken in de fysieke leefomgeving. Werken op basis van integraliteit met betrekking tot verschillende vraagstukken in plaats van sectorale aanpakken voor individuele vraagstukken vormt de kern van deze nieuwe aanpak.

Het streven naar integraliteit dat onderdeel is van de NOVI valt samen in vier verschillende prioriteiten waartussen een onderscheid wordt gemaakt in de NOVI, te weten:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Binnen de NOVI worden drie afwegingsprincipes gehanteerd om te komen tot weloverwogen beleidskeuzes. Die zouden moeten helpen bij het afwegen en prioriteren van verschillende belangen en opgaven:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
- Afwentelen wordt voorkomen.

De nationale overheid richt zich in de NOVI op 21 verschillende nationale belangen.

Conclusie

Het realiseren van een zonnepark levert een belangrijke bijdrage aan een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, welke ook in 2050 CO₂ arm is. Specifiek voor zonneparken is aandacht besteed in de Uitvoeringsagenda van de NOVI. Hierin wordt de voorkeursvolgorde voor energietransitie (zonneladder) benoemd, namelijk:

1. het realiseren van zonnepanelen op daken en gevels;
2. onbenutte terreinen in bebouwd gebied benutten;
3. in landelijk gebied (stortplaatsen, bij RWZI's, etc.);
4. landbouw- en natuurgronden.

Zoals in paragraaf 3.3 zal worden toegelicht, is het realiseren van zon op daken en/of bebouwd gebied niet voldoende om te kunnen voldoen aan de doelstelling van duurzame energietransitie binnen de gemeente Heumen. Het realiseren van zonneparken in het landelijk gebied, en in dit geval landbouwgrond, is noodzakelijk. Daarbij is de onderhavige locatie als meest geschikte locatie voor het eerste deel van deze opgave (ca. 22 hectare) naar voren gekomen.

Van belang hierbij is dat de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied niet te veel worden aangetast en de (maatschappelijke) meerwaarde in acht wordt genomen. In paragraaf 2.2 is beschreven hoe met deze principes rekening is gehouden. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling in lijn is met de NOVI.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Structuurvisies hebben geen bindende werking voor andere overheden dan de overheid die de visie heeft vastgesteld. De nationale belangen die juridische borging vragen, zijn geborgd in het Barro. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen en zorgt voor sturing en helderheid van deze belangen vooraf.

Conclusie

Het Barro heeft geen doorwerking naar dit plan, omdat er geen nationale belangen in het geding zijn en het initiatief juist bijdraagt aan een cruciale opgave vanuit het Rijksbeleid.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

Om zorgvuldig ruimtegebruik te bevorderen is per 1 oktober 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 Bro) opgenomen. De ladder ziet op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. De ladder is een motiveringsinstrument dat verplicht moet worden toegepast bij elk ruimtelijk besluit dat een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt. Wat er onder een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt verstaan, is in artikel 1.1.1 Bro bepaald: *"De ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen."* Uit de jurisprudentie komt naar voren dat het wel een nieuwe stedelijke ontwikkeling van enige omvang moet zijn.²

Per 1 juli 2017 is een gewijzigde Ladder in werking getreden. Hierin is de tekst van de Ladder teruggebracht naar de essentie, namelijk de noodzaak om aan te geven dat de voorgenomen nieuwe stedelijke ontwikkeling voorziet in een behoefte plus een motivering indien de stedelijke ontwikkeling niet

² O.a. ABRS 1 juni 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1503), ABRS 18 februari 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:428) en ABRS 24 augustus 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:2319).

binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd: “De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.” (artikel 3.1.6 lid 2 Bro).

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark in het landelijk gebied van de gemeente Heumen. De gronden hebben in de huidige situatie een agrarische bestemming. Initiatiefnemers en de gemeente Heumen willen gezamenlijk een nieuwe invulling geven aan het gebied door op een passende locatie een zonnepark te realiseren, welke bijdraagt aan de transitie naar duurzame energie. Het zonnepark heeft een omvang van ca. 22 hectare.

De eerste vraag die moet worden beantwoord, is of de beschreven ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft. Een zonnepark wordt gelet op de eerder geciteerde definitie (art. 1.1.1 Bro) niet beschouwd als een stedelijke ontwikkeling. Dit blijkt uit bestendige jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, onder meer de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

De ladder voor duurzame verstedelijking is dan ook niet van toepassing op onderhavige ontwikkeling.

3.1.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet Rutte III het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het Klimaatakkoord is een overeenkomst tussen veel organisaties en bedrijven in Nederland om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Daarmee wordt de opwarming van de aarde beperkt.

Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord is de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Aan de hand van verschillende maatregelen en afspraken met diverse sectoren dienen deze doelen te worden gerealiseerd.

Voor energie is de afspraak gemaakt dat in 2030 70% van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen dient te worden gegenereerd. Om dit te bewerkstelligen zijn dertig regio's benoemd die de ruimte krijgen om te bepalen hoe zij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord kunnen voldoen. De gemeente Heumen valt onder de energieregio Arnhem-Nijmegen.

Onderhavige ontwikkeling is in lijn met de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het zonnepark voorziet in een periode van circa 25 jaar voor duurzame (hernieuwbare) energie door middel van zonne-energie. Het levert daarmee een bijdrage aan de landelijke doelstellingen om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Conclusie

De ontwikkeling is in lijn met het Klimaatakkoord en geeft invulling aan concrete maatregelen om de daarin gestelde doelen te kunnen bereiken.

3.2 Provinciaal beleid

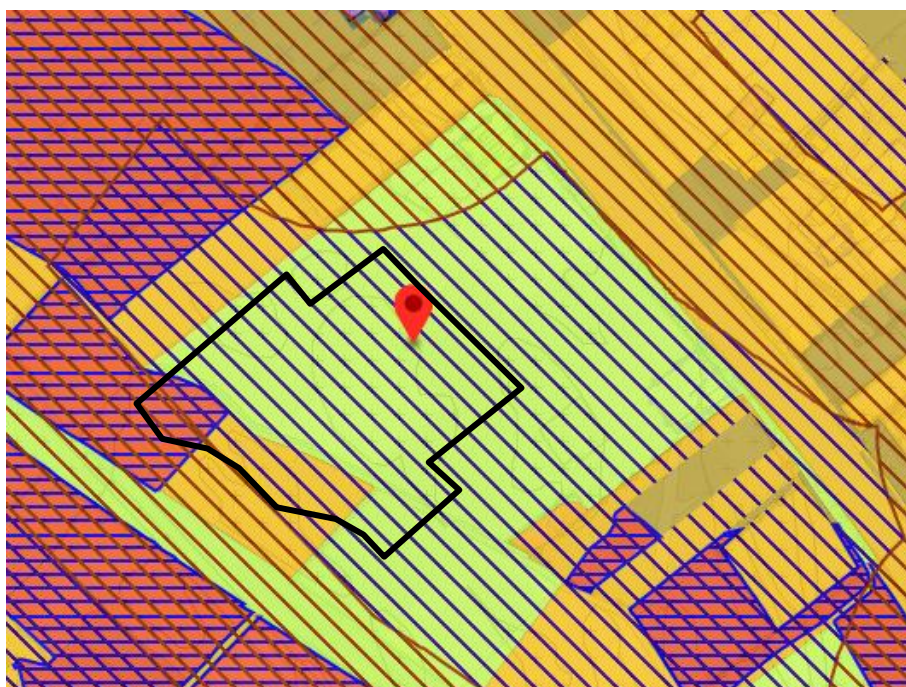
3.2.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Provinciale Staten hebben op 9 juli 2014 de Omgevingsvisie Gelderland (hierna: de Omgevingsvisie) vastgesteld. Daarna zijn nog enkele actualisatieplannen vastgesteld. Op dit moment is de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland, vastgesteld op 19 december 2018, van toepassing. De provincie kiest er in de Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze zijn:

- een duurzame economische structuur(versterking);
- het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

Deze twee hoofddoelen benadrukken de rol en de kerntaken van de provincie als middenbestuur. Zij beïnvloeden elkaar. Economische structuurversterking vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat met een goede bereikbaarheid en voldoende vestigingsmogelijkheden. Dit betekent ook een aantrekkelijke woon- en leefomgeving met de unieke kwaliteiten van natuur, water en landschap in Gelderland. De provinciale hoofddoelen zijn uitgewerkt en vertaald in provinciale ambities, die moeten resulteren in een divers, dynamisch en mooi Gelderland.

In de Omgevingsvisie zijn de hoofdlijnen van het provinciale ruimtelijke beleid vastgelegd. Dit ziet onder meer op de voor onderhavig initiatief relevante thema's energie, natuur en landschap. In afbeelding 3.1 is een uitsnede opgenomen uit de themakaart 'Ruimtelijk beleid', waarin gebieden zijn aangegeven waar opwek van zonne- en windenergie mogelijk is. Hierop is het gebied waarbinnen met onderhavig initiatief zonnepanelen kunnen worden gerealiseerd indicatief in zwart kader aangegeven. Dit gebied ligt vrijwel geheel binnen de aanduiding 'grote zonneparken mogelijk' (lichtgroene vlak) en voor een klein gedeelte binnen de aanduiding 'grote zonneparken onder voorwaarden mogelijk' (oranje vlak).

Afbeelding 3.1: uitsnede themakaart Ruimtelijk Beleid uit Omgevingsvisie Gaaf Gelderland, met zoekgebied zonnepanelen in plangebied indicatief aangegeven in zwart kader (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De onderhavige locatie is op provinciaal niveau aangewezen als mogelijke locatie voor een groot zonnepark. De zone die binnen de aanduiding 'grote zonneparken onder voorwaarden mogelijk' ligt, betreft het meest noordwestelijke perceel. Dit maakt onderdeel uit van de Groene Ontwikkelingszone, waarvoor het beleid nader is uitgewerkt in de Omgevingsverordening Gelderland (zie hierna par. 3.2.2).

De begrenzing van de genoemde zones komt overeen met de afspraken uit de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0). Een zeer miniem deel van het zonnepark ligt nét buiten het gebied van de RES 1.0 en het zoekgebied voor grote zonneparken. Wel is er in de RES 1.0 afgesproken dat deze kleine afwijking moet worden afgehecht in het bestuurlijk overleg platform circulaire economie. Dit gebeurt tijdens het bestuurlijk overleg van de Groene Metropoolregio van 4 oktober 2023.

Conclusie

Het initiatief past binnen het ruimtelijk beleid van de provincie Gelderland, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland.

3.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Gelderland (hierna: de Omgevingsverordening of verordening) vastgesteld op 24 september 2014. De verordening wordt geregeld geactualiseerd. De meest recente actualisatie van de Omgevingsverordening dateert van januari 2023.

De regels in de verordening kunnen betrekking hebben op het hele provinciale grondgebied, op delen of op gebiedsgerichte thema's. Gemeenten moeten binnen een bepaalde termijn hun bestemmingsplan afstemmen op de in de verordening opgenomen regels. De regels in de verordening zijn gebaseerd op de provinciale omgevingsvisie en hebben de status van algemeen verbindende voorschriften.

Zoals in de voorgaande subparagraaf al is aangegeven, behoort het noordwestelijke perceel binnen het plangebied tot de Groene Ontwikkelingszone (GO), zie ook afbeelding 3.2, lichtgroene vlak. De noordelijk daarvan gelegen gronden behoren tot het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het GNN reikt niet binnen het plangebied. Hieraan wordt verderop in deze paragraaf nader getoetst.

Afbeelding 3.2: uitsnede themakaart 'Natuur en landschap' uit Omgevingsverordening Gelderland (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Conclusie

Voor het overige zijn in de Omgevingsverordening geen regels opgenomen, die voor onderhavig initiatief van belang zijn. Het oprichten van een nieuw zonneveld is binnen een weidevogelgebied niet toegestaan (art. 2.51a). Het plangebied ligt echter niet in een dergelijk gebied.

Toets aan provinciaal beleid

Bij de aanleg van grote zonneparken vindt de provincie aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit en het landschappelijk ontwerp belangrijk. Een goede vormgeving is van belang voor de betrokkenheid en het draagvlak van de omwonenden. In par. 2.2 van deze toelichting zijn de keuzes voor de inrichting van het gebied uitvoerig toegelicht. Hierin is uitdrukkelijk rekening gehouden met de ruimtelijke kwaliteit, in het bijzonder aan de randen van het gebied en met het creëren van ecologische meerwaarde. Bij de totstandkoming van het plan zijn belanghebbende partijen uitvoerig betrokken (zie nader par. 6.2 hierover).

Zoals beschreven ligt het plangebied gedeeltelijk binnen de GO. Art. 2.52 van de verordening maakt het onder voorwaarden mogelijk om nieuwe ontwikkelingen binnen de GO toe te staan, mits er per saldo geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het GO optreden. Conform art. 2.53b van de verordening dient het bestemmingsplan een versterkingsplan te bevatten. Voor zonneparken in een GO hanteert de provincie de regel dat zonneparken in de GO voor (ten minste) 50% worden ingericht met elementen die bijdragen aan versterking van kernkwaliteiten. Bij realiseren van bijzonder hoge kwaliteit kan daarvan worden afgeweken.

De kernkwaliteiten natuur en landschap en ontwikkelingsdoelen GO voor deelgebied 59 Groot Nijmegen zijn van toepassing in het plangebied. Deze zijn als volgt beschreven.

Kernkwaliteiten deelgebied 59 Groot Nijmegen

Kernkwaliteiten deelgebied natuur en landschap

- stadslandschap rond Nijmegen; bosrestanten (parken) op de stuwwal, wielen en moerassen binnendijs langs de Waal en bossen en kleinschalig cultuurlandschap tussen de stuwwal en de rivierduingordel aan de zuidkant
- **ecologische verbinding Teerse Sluispolder**
- Parel Personenbos: zeer oude boslocatie met goed ontwikkeld Eiken-haagbeukenbos, bijzonder in het rivieren-gebied; essenhakhout, bosanemoon, rode kornoelje, boszegge; rijke vogelstand; dassen
- leefgebied das
- leefgebied steenuil
- elementen van de stuwwal en het rivierenlandschap
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deel-gebied

Aardkundige waarden

+ : Stuwwal van Nijmegen; Rivierduincomplex van Wijchen

Waardevol open gebied of verkaveling

-

Parel

+

Natte landnatuur

ja, Hatertse broek, Doddendaal

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- ontwikkeling droge en vochtige bossen en moerassen; terugdringing verdroging
- ontwikkeling ecologische verbindingzone Overasseltse Vennen - Bergharen met water en moeraszones en op-gaande landschapselementen (bosjes, singels)
- ontwikkeling ecologische verbindingzone Teerse Sluispolder met singels en hagen, bosjes, graslanden en an-dere elementen van het agrarisch cultuurlandschap
- ontwikkeling populatie dassen
- vermindering barrièrewerking Maas-Waalkanaal, A73, A50, A326, N271, N324, N844, N845 en N847
- ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden en schraallanden
- ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën en vogels van cultuurlandschappen
- ontwikkeling oude polderstructuren en andere cultuurhistorische patronen en beheersvormen (hakhout: Elshof, Hatertse Broek, Personenbos)

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- ontwikkeling droge en vochtige bossen en moerassen; terugdringing verdroging
- ontwikkeling ecologische verbindingzone Overasseltse Vennen - Bergharen met water en moeraszones en op-gaande landschapselementen (bosjes, singels)
- **ontwikkeling ecologische verbindingzone Teerse Sluispolder met singels en hagen, bosjes, graslanden en andere elementen van het agrarisch cultuurlandschap**
- **ontwikkeling populatie dassen**
- vermindering barrièrewerking Maas-Waalkanaal, A73, A50, A326, N271, N324, N844, N845 en N847
- ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden en schraallanden
- ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën en vogels van cultuurlandschappen

- ontwikkeling oude polderstructuren en andere cultuurhistorische patronen en beheersvormen (hakhout: Elshof, Hatertse Broek, Personenbos)

Ecologische verbindingen met evz-model

Teersche Sluispolder (Rijk van Nijmegen - Land van Maas en Waal): das, kamsalamander.

Ter plaatse van het GO in het plangebied is op dit moment een goed functionerende ecologische verbindingzone aanwezig. Niettemin is de ecologische waarde van deze zone op zichzelf beschouwd beperkt. Het onderhavige plan voorziet in de realisatie van zonnepanelen op minder dan 50% van de gronden binnen de GO conform de provinciale regels. De totale oppervlakte van het zonneveld binnen het GO is ca. 2,4 hectare. De overige gronden worden natuurlijk ingericht met haagstruweel, gras- en klavermengel, bloem- en kruidenrijk grasland en droge natuurgraslanden, specifiek gericht op het versterken van het leefgebied voor zowel dassen als hagedisachtigen. De ecologische verbindingzone krijgt hiermee niet alleen een verbindende functie, zoals thans het geval is, maar wordt ook op zichzelf waardevol leefgebied voor dassen en andere soorten. De zone krijgt door de beoogde inrichting een duidelijke bufferfunctie tussen het zonnepark en de gronden behorend tot het GNN. Aldus wordt een duidelijke meerwaarde gecreëerd, waarmee de kernkwaliteiten van het gebied, zoals bovenstaand beschreven, worden versterkt. Hiermee wordt voldaan aan de provinciale stelregel voor de ontwikkeling van zonneparken in de GO. De kernkwaliteiten van het deelgebied binnen de GO worden niet aangetast.

Aan het bepalen van de voorgaand beschreven inrichting van de GO, ligt een versterkingsplan ten grondslag. Dit plan is afgestemd met de provincie. In de bijlagen bij deze toelichting is een berekening van de benodigde versterking opgenomen op basis van de ruimtelijke ingrepen in de GO en is aangegeven hoe deze vereiste wordt ingevuld. Berekend is dat minimaal 2.812,5 versterkingspunten benodigd zijn ter compensatie van de ontwikkeling van een deel van het zonnepark binnen het GO. De versterkingsmaatregelen bestaan uit een natuurvriendelijke oever, struweel-/scheerhagen, kruiden- en faunarijke akkers, schrale zones, struweel en takkenhopen (modellen 'das' en 'hagedis'). Deze maatregelen beslaan in totaal circa 3 hectare en komen overeen met 2.949,75 versterkingspunten. Hiermee wordt voldaan aan de vereiste van 2.812,5 versterkingspunten. De betreffende maatregelen zijn opgenomen in het landschappelijk inpassingsplan (bijlage 1). De berekening van de GO-versterking is opgenomen in bijlage 7 bij deze toelichting. De realisatie van het landschappelijk inpassingsplan is opgenomen als voorwaardelijke verplichting in de planregels. Er kan worden geconcludeerd dat er per saldo geen negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het GO optreden. Door middel van de genoemde voorwaardelijke verplichting is de realisatie en instandhouding van de versterking juridisch geborgd.

Aanvullend wordt nog opgemerkt dat de inrichting van de rest van het plangebied zodanig is, dat ecologische verbindingen tussen de GO en overige gebieden worden gecreëerd, die de functie van de ecologische verbindingzone verder versterken.

Geconcludeerd wordt dan ook dat het plan voldoet aan de provinciale Omgevingsverordening.

3.2.3 Gelders energie akkoord

In het netwerk van het Gelders Energieakkoord werken bijna 250 Gelderse organisaties samen. Inzet van het akkoord is: 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 en een klimaatneutrale provincie in 2050.

Het zonnepark draagt bij aan de doelen waar de provincie met het Gelders Energie Akkoord naar streeft, namelijk betaalbare en hernieuwbare energievoorziening en energieneutraliteit in 2050. Zonne-energie is een belangrijk onderdeel bij de productie van hernieuwbare energie. Deze was in december 2021 voor ca. 5% ingevuld. Duidelijk is dus dat passende initiatieven die hieraan verdere invulling geven noodzakelijk zijn. Met onderhavig plan wordt hieraan een significante bijdrage geleverd, gezien de omvang van het plan.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Heumen 2025

In de 'Structuurvisie Heumen 2025' is de visie op het ruimtelijk beleid tot 2025 neergelegd. Het is een structuurvisie die van toepassing is op het gehele grondgebied van de gemeente Heumen en die inter-actief, samen met de gemeenschap is opgesteld.

De Teersche Sluispolder

Het plangebied ligt in De Teersche Sluispolder. De Teersche Sluispolder is gelegen ten westen van het Maas-Waalkanaal en grenst in het noorden aan Nijmegen, in het zuiden aan het dorp Heumen en het vennengebied en Heumensbos in het westen. Het is een overwegend agrarisch gebied dat doorsneden wordt door de A73. Van noord naar zuid loopt ook de Tochtsloot of Leigraaf dwars door het gebied grenzend aan de zuidwestelijke rand van het plangebied. Het gebied is verder relatief onge-rept. Aan de noordzijde van het gebied bevinden zich het maïsdoelhof en het speelparadijs; dit grenst aan het plangebied.

De Teersche Sluispolder is een belangrijke schakel in het landschap ten zuiden en westen van Nijmegen. Het is één van de schaars overgebleven groene verbindingen tussen de Nijmeegse Heuvelrug en spoelvlakte en de Overasseltse Vennen (rivierduinenstrook). In het verleden zijn hiervoor investeringen gedaan zoals het aanplanten van hagen en bossen, het aanleggen van zogenaamde dassentunnels onder de A73, het terugbrengen van het oorspronkelijke profiel in weiden aan de westzijde van de A73 enzovoort. Voor het gebied is een Gebiedsplan ontwikkeld. Hierop wordt in de volgende sub-paragraaf ingegaan.

De landbouwgronden met veelal monocultuur zoals grasland met veelal één grassoort (Engels Raai-gras), mais, aardappelen e.d. bevatten weinig ecologische waarden, maar dienen wel als foerageergebied van o.a. de dassen uit het Hatertsebroek. Bij de uitwerking in inrichting van het plan is met de huidige kwaliteiten én ontbrekende kwaliteiten in de Teersche Sluispolder rekening gehouden.

Ecologische verbindingszone

Het noordwestelijk deel van het plangebied is aangewezen als onderdeel van een ecologische verbindingszone tussen de Hatertse en Overasseltse Vennen ten westen van het plangebied (voorbij de A73) en Heumensoord ten oosten van het plangebied (voorbij het Maas-Waalkanaal). Het beleid ten aanzien van de ecologische verbindingszone sluit aan op het provinciaal beleid voor de Groene Ontwikkelingszone, zoals voorgaand is beschreven (par. 3.2.2). Hier is geconcludeerd dat het plan bijdraagt aan het behouden en versterken van de betreffende zone als ecologische verbindingszone. De modellen EVZ-das en EVZ-hagedis zijn hierin toegepast.

Duurzame energie

De gemeente Heumen is een duurzame gemeente, waarin duurzaam wordt omgegaan met grond, ruimte, energie en grond- en bouwstoffen. Deze ambitie maakt dat ruimtelijke ontwikkelingen duurzaam dienen plaats te vinden. Ten eerste vraagt dit om een duurzaam en zuinig ruimtegebruik. De zogenaamde Ladder voor Duurzame Verstedelijking staat daarbij centraal. Dit betekent dat eerst wordt gekeken naar het hergebruik van bebouwing/terreinen, vervolgens naar inbreidingsmogelijkheden en tenslotte pas naar uitbreidingslocaties. De inrichting van locaties en het bouwen op locaties vindt duurzaam plaats, conform regionale afspraken ten aanzien van duurzaam bouwen. Verder wordt ingezet op een multifunctioneel gebruik van (maatschappelijke) gebouwen en terreinen.

Het initiatief geeft invulling aan de duurzaamheidsopgave, die de gemeente zichzelf heeft gesteld. Deze opgave kan niet volledig middels voorzieningen op daken en hergebruik van bebouwing/terreinen worden ingevuld. Daarom is ook gekeken naar een geschikte plek in het landelijk gebied, waar onder de juiste voorwaarden een zonnepark kan worden ontwikkeld. Op de onderhavige planlocatie kan dit en is rekening gehouden met de landschappelijke en ecologische waarden en kernkwaliteiten.

Conclusie

Het initiatief is in overeenstemming met de Structuurvisie Heumen 2025.

3.3.2 Gebiedsplan Energielandschap A73 Heumen

De gemeenteraad van Heumen heeft in september 2020 de opwek van 160 TJ in 2050 als stip op de horizon gezet om energie- en klimaatneutraal te worden. Om dit te verwezenlijken is onderzoek verricht naar een geschikte locaties, waarna het gebied tussen globaal de A73 en het Maas-Waalkanaal is aangewezen als zoekgebied voor grootschalige energieopwekking.

De uitgangspunten voor ontwikkeling en inpassing van zonnenvelden in dit gebied zijn opgenomen in het 'Gebiedsplan Energielandschap A73' (oktober 2021). Het gebiedsplan schrijft voor dat de ontwikkeling aan de ene kant uitgangspunt vormt voor het gebiedsplan, en aan de andere kant gelden de voorwaarden uit het gebiedsplan ook voor de verdere uitwerking van het project.

In het gebiedsplan zijn o.b.v. uitgangspunten en analyses op de volgende thema's voorkeuren geformuleerd waarmee bij de ontwikkeling van een zonnepark rekening moet worden gehouden. Deze worden hierna opgesomd. De benoemde uitgangspunten zijn specifiek voor het plangebied door vertaald naar concrete inrichtingsvereisten, welke zijn beschreven in het als Bijlage 1 opgenomen landschappelijk inpassingsplan. In par. 2.2.2 zijn deze uitgangspunten ook reeds geschreven. Hierna is (cursief) beknopt aangegeven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met deze thema's. Voor een uitgebreidere verantwoording wordt verwezen naar de genoemde bijlage en par. 2.2.2.

- **Aansluiten bij bestaande landschappelijke structuren**

Aansluiting en versterking van de bestaande landschappelijke en ecologische structuren in het gebied. Naast ruimtelijke structuren zoals hagen, struweel en boomsingels gaat het ook om behoud en mogelijk versterking van natuur- en landschapswaarden en biodiversiteit.

Bij het bepalen van de positionering en omvang van de velden met zonnepanelen is hiermee nadrukkelijk rekening gehouden. Deze sluiten aan op de bestaande landschappelijke structuren en zijn ook zodanig dat het plangebied voldoende waarde als foerageergebied voor onder meer de das behoudt. Ook de aanleg van bloem- en kruidenrijk grasland en een natuurvriendelijke oever dragen daaraan bij.

- **Gelders Natuur Netwerk en Groene Ontwikkelingszones**

Vanuit het natuurnetwerk is het van belang dat de koppelingen in oost-westrichting worden versterkt. Dit is met name belangrijk voor kleine zoogdieren en specifiek voor de das. Ook in noord-zuidrichting liggen kansen om het natuurnetwerk te versterken. Hier liggen kansen om in samenwerking met het waterschap (delen van) de oever van de Tochtsloot aan één zijde natuurvriendelijk in te richten.

Het Gelders Natuur Netwerk reikt niet over het plangebied, de Groene Ontwikkelingszone (GO) wel. Voor laatstgenoemde zone is in afstemming met de provincie een versterkingsplan opgesteld. De kernkwaliteiten van de GO worden in voldoende mate versterkt.

- **Routing**

Er zijn weinig doorsteken tussen de doorgaande routes in het gebied, met name voor langzaam verkeer. Meerdere mogelijkheden voor bijvoorbeeld wandelrondjes ontbreken. Daarnaast is de verkeersveiligheid voor langzaam verkeer een belangrijk aandachtspunt.

Een recreatieve doorsteek van het plangebied is in het planvormingsstadium overwogen en in het participatietraject met betrokkenen voorgesteld. Deze is echter niet wenselijk geacht om onder meer ecologische redenen en met het oog op de belangen van omwonenden. Na afweging van de verschillende belangen is daarom deze ambitie niet nader uitgewerkt in het plan.

- **Koppelkansen**

In het gebied liggen koppelkansen voor functies als landbouw, natuur en waterberging (piekopvang). Daarnaast kunnen recreatieve initiatieven worden ingepast of routes worden versterkt. Belangrijk hierin is het behoud van een kleinschalig karakter.

Natuur vormt een onlosmakelijk onderdeel van het plan en de toekomstige inrichting. Onderdeel daarvan is ook de realisatie van een natuurvriendelijke oever. Het waterbergend vermogen van het gebied wordt eveneens versterkt. Voor wat betreft de koppeling met recreatieve onderdelen wordt verwezen naar de voorgaande overwegingen.

- **Landschappelijke inpassing en zicht**

Ten aanzien van het zicht op de panelen en de landschappelijke inpassing van zonnevelden is aangegeven dat dit ten alle tijden belangrijk is. Vooral vanaf de Burchtselaan zullen de panelen uit het zicht moeten worden aangelegd door deze landschappelijk in te passen. Vanuit het gebied is specifiek de wens geuit om te zorgen dat panelen niet zichtbaar zijn vanuit de woningen binnen het plangebied. Een aantal erven ligt in de rand van het zoekgebied. Bij de ontwikkeling van zonnevelden zal zorgvuldig moeten worden omgegaan met de landschappelijke inpassing rondom deze erven.

Dit is geborgd door robuuste landschappelijke inpassing van minimaal 10 meter breedte aan de randen van het plangebied. Aan de zijde van de GO is de breedte zelfs minimaal 25 meter. Bij de positionering van de zonnevelden en de landschappelijke inpassing is ook rekening gehouden met de zichtmogelijkheden van omwonenden, onder meer door voldoende afstand te houden en door een knik aan de brengen in de noordoostelijke hoek.

Geconcludeerd wordt dat het plan passend is binnen de uitgangspunten en randvoorwaarden van de Gebiedsvisie. Deze zijn leidend geweest bij de uitwerking van het initiatief en de bijbehorende landschappelijke inpassing.

4. OMGEVINGSASPECTEN

In dit hoofdstuk worden de diverse relevante omgevingsaspecten aangehaald en wordt het plan hieraan getoetst.

4.1 Verkeer en parkeren

4.1.1 Verkeer

In de huidige situatie bestaat het projectgebied voornamelijk uit agrarische gronden. De nieuwe functie heeft een verwaarloosbare verkeersaantrekkende werking. Er zal uitsluitend sprake zijn van incidenteel verkeer ten behoeve van onderhoud, controle en beheer van het zonnepark en de groene inpassing. Hierbij is uitgegaan van maximaal 4 motorvoertuigen (kleine busjes) bewegingen per maand. Er zal gebruik worden gemaakt van de bestaande infrastructuur. De inrit naar het park is voorzien aan de zuidwestkant van het park, ter plaatse van een bestaande, te vervangen brug.

In de aanlegfase van het zonnepark zal wel (tijdelijk) een toename plaatsvinden van verkeer. Het gaat hier onder meer om vrachtwagens en busjes die de materialen komen leveren. Gelet op de tijdelijkheid van de verkeersbewegingen en het feit dat het niet om wezenlijke verkeersaantallen zal gaan, zal het initiatief geen negatieve effecten in verkeerskundig opzicht opleveren. Initiatiefnemer zal de hinder bovendien zoveel mogelijk beperken door verkeersveilige maatregelen, zoals bebording.

4.1.2 Parkeren

Het zonnepark betreft een bedrijfsmatige functie, maar van vaste werknemers of verblijvende personen ter plaatse is geen sprake. Incidenteel zal er sprake zijn van een parkeerbehoefte bij onderhouds-, beheer-, controlewerkzaamheden, e.d. In dat geval kan gebruik worden gemaakt van parkeerruimte bij de inrit. Hier worden enkele grastegels aangelegd, die daarvoor geschikt zijn. De incidentele parkeerbehoefte kan daarmee in voldoende mate worden opgevangen op eigen terrein. Gelet op de beperkte aanwezigheid van personen voor onderhouds-, beheer-, controlewerkzaamheden is het aanleggen van permanente parkeerplaatsen niet noodzakelijk.

4.1.3 Conclusie

De aspecten verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor het plan.

4.2 Geluid

4.2.1 Toetsingskader

Wegverkeer

Op basis van de Wet geluidhinder (artikel 77 Wgh) dient bij een bestemmingsplan een akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd als het plan mogelijkheden biedt voor:

- de toevoeging van een nieuwe woning of andere geluidsgevoelige functie binnen de zone van een weg;

- de aanleg van een nieuwe weg;
- de reconstructie van een bestaande weg.

De breedte van de zone van een weg is afhankelijk van het aantal rijstroken, het stedelijk gebied en de maximumsnelheid. In een akoestisch onderzoek kunnen wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt buiten beschouwing worden gelaten.

Tabel 4.1: Breedte geluidszones langs wegen

	Aantal rijstroken	Zone breedte
Stedelijk gebied	1 of 2	200 meter
	3 of meer	350 meter
Buiten stedelijk gebied	1 of 2	250 meter
	3 of 4	400 meter
	5 of meer	600 meter

In de Wgh zijn grenswaarden opgenomen met betrekking tot de geluidbelasting op de gevels van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen. De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelasting op de gevel is 48 dB en mag in principe niet worden overschreden. Onder bepaalde voorwaarden, als maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn en het voldoen aan de grenswaarden onoverkomelijke bezwaren ontmoet van landschappelijke, stedenbouwkundige of financiële aard, mag de geluidbelasting hoger zijn dan de voorkeursgrenswaarde. Hiervoor dient middels een ontheffing een hogere waarde te worden vastgesteld.

Spoorweglawaai

In de Wet geluidhinder zijn tevens regels opgenomen ten aanzien van spoorweglawaai. In de omgeving van het plangebied zijn geen spoorwegen gelegen. Dit aspect kan daarom verder buiten behandeling worden gelaten.

Industrielawaai

Het plangebied ligt niet in de buurt van een geluidgezoneerd industrieterrein. Een zonnepark is voorts niet aangemerkt als een geluidzoneringsplichtige inrichting. Het onderdeel industrielawaai kan daarom verder buiten beschouwing worden gelaten.

4.2.2 Onderzoek

Een zonnepark betreft geen geluidgevoelig object of terrein. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek als bedoeld in de Wet geluidhinder is dan ook niet noodzakelijk. Het project voorziet ook niet in de aanleg of reconstructie van een weg. Voor akoestische effecten van het zonnepark wordt verwezen naar de paragraaf 'Bedrijven en milieuzonering' (par. 4.4).

4.2.3 Conclusie

Het aspect geluidhinder vormt geen belemmering voor het plan.

4.3 Luchtkwaliteit

4.3.1 Toetsingskader

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Hierin zijn grenswaarden opgenomen voor luchtvervuilende stoffen. Voor ruimtelijke projecten zijn fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2) de belangrijkste stoffen.

Een project is toelaatbaar als aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde.
- Het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit.
- Het project draagt alleen niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging.
- Het project is opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Om te bepalen of een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtkwaliteit is een algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en een ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) vastgesteld waarin de uitvoeringsregels zijn vastgelegd. Een project kan in twee situaties NIBM bijdragen aan de luchtkwaliteit:

- Het project behoort tot de lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) die is opgenomen in de Regeling NIBM.
- Het project heeft een toename van minder dan 3% van de jaargemiddelde concentratie NO_2 en PM_{10} ($1,2\mu g/m^3$).

4.3.2 Onderzoek

In dit geval is er sprake van het oprichten van een zonnepark. Een zonnepark kent een zeer lage verkeersaantrekkende werking (zie par. 4.1.1). Er zal uitsluitend sprake zijn van sporadisch verkeer ten behoeve van onderhoud, controle en beheer. Op voorhand kan redelijkerwijs worden gesteld dat het initiatief niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Omdat er geen sprake is van een gevoelige functie, is een onderzoek naar de achtergrondwaarden in het kader van het woon- en leefklimaat niet aan de orde.

4.3.3 Conclusie

Het plan is niet bezwaarlijk vanuit luchtkwaliteitsoogpunt.

4.4 Bedrijven en milieuzonering

4.4.1 Toetsingskader

Onder milieuzonering wordt verstaan het waar nodig zorgen voor een voldoende ruimtelijke scheiding tussen enerzijds bedrijven of overige milieubelastende functies en anderzijds milieugevoelige functies zoals woningen. Bij de planontwikkeling dient rekening te worden gehouden met milieuzonering om de kwaliteit van het woon- en leefmilieu te handhaven en te bevorderen en daarnaast bedrijven voldoende zekerheid te bieden dat zij hun activiteiten duurzaam binnen aanvaardbare voorwaarden kunnen uitvoeren.

Richtafstanden

Bij de milieuzonering wordt gebruik gemaakt van de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'³. In de publicatie is een lijst opgenomen met bedrijfstypen. Voor de bedrijfstypen zijn indicatieve (richt)afstanden bepaald voor de milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De richtafstanden vormen een indicatie van de aanvaardbaarheid in de situatie dat gevoelige functies in de nabijheid van milieubelastende functies worden gesitueerd. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd of aanwezig zijn, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

Omgevingstype

De richtafstanden zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit zoals die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals een rustig buitengebied, een stiltegebied of een natuurgebied). Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven en kantoren) voor. Binnen gemengde gebieden heeft men te maken met milieubelastende en milieugevoelige functies die op korte afstand van elkaar zijn gesitueerd. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Voorbeelden van gebieden met functiemenging zijn horecaconcentratiegebieden, stadscentra, winkelcentra en winkelgebieden van dorpskernen, woon-werkgebieden met kleinschalige ambachtelijke bedrijvigheid, gebieden langs stadtoegangswegen met meerdere functies en lintbebouwing in het buitengebied met veel agrarische en andere bedrijvigheid.

4.4.2 Onderzoek

Zonneparken worden als zelfstandige categorie niet benoemd in de VNG-brochure. Ten aanzien van de zonnepanelen zelf kan redelijkerwijs worden gesteld, dat geen milieuhinder (geluid, geur of stof) te verwachten is. Voor de bijbehorende transformatoren kan enige geluidproductie overdag worden verwacht. Deze zijn het best vergelijkbaar met de in de VNG-brochure vermelde categorie 'elektriciteitsdistributiebedrijven <10 MVA' (milieucategorie 2). De totale capaciteit van het zonnepark is weliswaar ca. 20 MVA, maar deze capaciteit wordt verdeeld over diverse transformatoren met elk een aanzienlijk kleinere capaciteit. De richtafstand van de transformatoren tot omliggende woningen dient daarmee in beginsel ten minste 30 meter te bedragen. Het plangebied en de directe omgeving kunnen als 'rustig buitengebied' worden aangemerkt, waardoor deze reguliere richtafstand van toepassing is. Aanvullend kan worden vermeld dat een zonnepark een type A-inrichting is volgens het Activiteitenbesluit. De inrichting zal daarom moeten voldoen aan de maximale geluidsniveaus en langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus als genoemd in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. Daarbij geldt dat daarbij de best beschikbare technieken moeten worden toegepast.

Het gebied is gelegen tussen de A73 en het Maas-Waalkanaal in een overwegend agrarisch gebied. In de directe omgeving van het plangebied is weinig bebouwing aanwezig. Aan de Westerkanaaldijk is een aantal woningen gelegen. De afstand van het zonnepark tot deze woningen bedraagt minimaal ca. 150 meter. De woningen liggen daarmee ruimschoots buiten de richtafstand ten opzichte van (transformatoren behorende bij) het zonnepark. Overige woningen bevinden zich op nog grotere afstand.

Gelet op de zeer ruime afstand tot aanliggende woningen is het de verwachting dat er geen verslechtering zal plaatsvinden van het woon- en leefklimaat. De transformatoren zijn verder alleen actief als

³ 'Bedrijven en Milieuzonering', Uitgave VNG, Den Haag, 2009.

er zon is. 's-Nachts zal er daarom geen geluidproductie plaatsvinden. Van geluidsoverlast afkomstig van de transformatoren zal daarom geen sprake zijn.

Elektromagnetische straling

Voor de specifieke functie van een zonnepark dient tevens aandacht te worden besteed aan elektromagnetische straling afkomstig van de transformatoren. Uit onderzoek van het RIVM over gezondheid en elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations is geconcludeerd dat de sterkte van de velden afneemt wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT (jaargemiddelde) wordt bereikt op een afstand van 7 meter van het transformatorstation. Dit wordt door de Rijksoverheid als grenswaarde aangenomen bij situaties van langdurige blootstelling. Aangezien er geen woningen zijn gelegen op een afstand van minder dan 7 meter, maar de afstand hiertoe aanzienlijk groter is, is nader onderzoek op het gebied van elektromagnetische straling niet noodzakelijk. Er zijn in dit opzicht geen risico's of bezwaren verbonden aan het plan.

4.4.3 Conclusie

Vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering bestaan er geen belemmeringen voor de voorgenomen oprichting van een zonnepark in het plangebied.

4.5 Geur agrarisch

4.5.1 Toetsingskader

Voor veehouderijen is de regelgeving ten aanzien van het specifieke aspect geur vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Bij nieuwe planologische projecten in het kader van de Wet ruimtelijke ordening dient te worden gekeken naar de aanvaardbaarheid van deze plannen in verband met omliggende geurbronnen, de zogenaamde omgekeerde werking. In de Wgv zijn voor verschillende dieren geuremissienormen opgenomen die de maximale geurbelasting op een gevoelig object bepalen. Als de geuremissie van een dier niet bekend is, stelt de wet minimumafstanden tussen een veehouderij en een geurgevoelig object. Als die geuremissie wel bekend is, dan moet de geurbelasting worden berekend. De emissie van geurstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt uitgedrukt in geureenheden. De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die het bedrijf mag veroorzaken). Gemeenten mogen, binnen bepaalde bandbreedten, van deze wettelijke normen afwijken als er een gebiedsvisie is opgesteld en een geurverordening is vastgesteld.

4.5.2 Onderzoek

Volgens de definitie van de Wet geurhinder en veehouderijen is een geurgevoelig object een gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen en menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt. Een zonnepark is, gelet op deze definitie, niet aan te merken als een geurgevoelig object. Er is slechts sporadisch en kortdurend sprake van verblijf door mensen. De voorgenomen ontwikkeling van een zonnepark levert dan ook geen belemmeringen op voor veehouderijen en vice versa.

4.5.3 Conclusie

Vanuit het aspect geurhinder bestaan er geen belemmeringen voor de beoogde ontwikkeling van een zonnepark in het plangebied.

4.6 Kabels en leidingen

4.6.1 Toetsingskader

Het verrichten van werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningsmasten en -kabels en dergelijke, kan gevaar met zich meebrengen. Om dit gevaar zoveel mogelijk te beperken moet de leidingbeheerder aangeven onder welke voorwaarden de werkzaamheden veilig plaats kunnen vinden.

4.6.2 Onderzoek

In het plangebied komen blijkens de provinciale risicokaart (zie ook de navolgende paragraaf 4.7 'Externe veiligheid') en de verbeelding van het geldende bestemmingsplan geen planologisch relevante kabels en/of leidingen voor. Circa 200 meter ten westen van het plangebied is een bovengrondse hoogspanningsverbinding aanwezig. Gelet op deze afstand vormt het ontwikkelen van een zonnepark in het plangebied geen belemmering voor het functioneren en onderhouden van deze verbinding.

4.6.3 Conclusie

Dit aspect vormt geen belemmering voor het plan.

4.7 Externe veiligheid

4.7.1 Toetsingskader

Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van de opslag van of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is landelijke wet- en regelgeving van toepassing.

In de landelijke wet- en regelgeving zijn kwaliteitseisen en normen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. Doel is om bepaalde risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld, tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Deze bedoelde risico's hangen vooral samen met:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen;
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water.

Ook zijn er onder meer landelijke regels voor de opslag en verkoop van vuurwerk. Verder wordt bij de plaatsing van windmolens ook de externe veiligheid in ogenschouw genomen.

De risico's voor externe veiligheid komen tot uitdrukking via het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico kan op de kaart worden weergegeven met zogeheten risicocontouren:

lijnen die punten verbinden met eenzelfde plaatsgebonden risico. Via het plaatsgebonden risico wordt een basisbeschermingsniveau gewaarborgd. Bij het groepsrisico wordt wel beoordeeld hoeveel personen zich, redelijkerwijs, feitelijk in de omgeving kunnen bevinden. Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een oriëntatiewaarde. Dit is een ijkwaarde waaraan veranderingen getoetst kunnen worden. Deze oriëntatiewaarde mag overschreden worden, mits goed beargumenteerd door het bevoegd gezag. Samen met de hoogte van groepsrisico moet andere kwalitatieve aspecten worden meegewogen in de beoordeling van het groepsrisico. Onder deze aspecten vallen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid. Deze argumentatie is een onderdeel van de verantwoording van het groepsrisico. Onderdeel van deze verantwoording is overleg met (advies vragen aan) de regionale brandweer.

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans, per jaar, op overlijden van een onbeschermd individu ten gevolge van ongevallen met gevaarlijke stoffen. De aanwezigheid van een persoon is fictief. Niet wordt beoordeeld hoe groot de kans op de aanwezigheid van een persoon feitelijk is.

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans per jaar dat een groep van bijvoorbeeld 10, 100 of 1000 personen het slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico wordt ook beschouwd als een maat voor de maatschappelijke ontwrichting.

4.7.2 Onderzoek

In de directe omgeving van het plangebied liggen de snelweg A73 en het Maas-Waalkanaal. Beide zijn aangemerkt als transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Aan de overzijde van het kanaal zijn bovendien twee buisleidingen gelegen. Voor het overige zijn er geen relevante risicobronnen in de omgeving van het plangebied gelegen.

Voor de snelweg en het kanaal ligt het plangebied binnen het invloedsgebied van deze risicobronnen. Gezien de aard van de beoogde functie is er geen sprake van een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object dan wel handelingen met gevaarlijke stoffen in de zin van het Bevi. Daarnaast zijn er in de toekomstige situatie geen personen permanent in het plangebied aanwezig. Hooguit is er sprake van incidentele aanwezigheid van personen voor het beheer en onderhoud van de zonnepanelen en het terrein. De planontwikkeling leidt niet tot een toename van personen. De wijziging is in het kader van het groepsrisico dan ook niet relevant te achten.

4.7.3 Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de planontwikkeling.

4.8 Ecologie

4.8.1 Toetsingskader

De bescherming van de natuur is vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft het wettelijke kader voor de bescherming van natuurgebieden en voor soortenbescherming. Bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan dient onderzocht te worden of de Wnb ten aanzien van de bescherming van dier- en plantensoorten en gebieden de uitvoering van het plan niet

in de weg staan. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ook in dit kader zijn de provincies het bevoegd gezag.

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze bij de voorbereiding van een bestemmingsplan in kaart te worden gebracht en beoordeeld.

Natura 2000-gebieden hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden en verstoring kunnen veroorzaken, moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats. Een ruimtelijk plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied kan alleen worden vastgesteld indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan worden vastgesteld, indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

1. Alternatieve oplossingen zijn niet voorhanden.
2. Het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
3. De noodzakelijke compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

Voor deze gebieden geldt een planologisch beschermingsregime. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

Per beschermingsregime is aangegeven welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

4.8.2 Onderzoek

De ontwikkeling behelst de realisatie van een zonnepark van ca. 22 hectare op gronden, die momenteel onbebouwd en vrijwel geheel agrarisch in gebruik zijn. Negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn bij een dergelijke ontwikkeling op voorhand niet uitgesloten. Daarom is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. De onderzoeksrapportage is opgenomen in de bijlagen. Hierna worden de voornaamste bevindingen uit het onderzoek beschreven. Opgemerkt wordt dat ten tijde van de uitvoering van de quickscan flora en fauna de exacte inrichting van het gebied nog niet bekend was; deze is gebaseerd op de conceptuele invulling van het gebied en de destijds bekende kaders. De uiteindelijke invulling is hiermee in lijn en is representatief voor de bevindingen. Uitzondering hierop vormt de realisatie van een natuurvriendelijke oever aan de zuidwestkant van het plangebied langs de Tochtsloot. Ten aanzien van dit voornemen is daarom een aanvullende beoordeling in de vorm van een veldbezoek en notitie gemaakt. Deze aanvullende notitie is eveneens opgenomen in de bijlagen.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "Rijntakken", bevindt zich op circa 6,8 kilometer afstand ten noorden van het plangebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de grote afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten. Ook een toename van stikstofdepositie ten gevolge van het plan kan op voorhand worden uitgesloten. Ten aanzien van het toekomstige gebruik is van belang dat de verkeersaantrekkende werking minimaal is (zie nader par. 4.1.1, waar dit aspect is beschouwd). Er worden geen gasgestookte installaties gerealiseerd, die voor een toename van stikstofdepositie kunnen zorgen. Gezien de minimale stikstofuitstoot ten gevolge van het plan in relatie tot de grote afstand tot Natura 2000-gebieden kunnen significant negatieve effecten op basis van expert judgement/ algemene ervaringscijfers op voorhand worden uitgesloten.

Nadere toetsing ten aanzien van Natura 2000-gebied is daarom niet aan de orde.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. De provincie Gelderland beschermt de bestaande natuur in het Gelders natuurnetwerk (GNN) en versterkt de samenhang door natuurgebieden in het Gelders natuurnetwerk uit te breiden en verbindingzones aan te leggen in de Groene ontwikkelingszone (GO), zie ook par. 3.2 over dit beleid. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is gelegen aangrenzend aan het GNN, en deels binnen de GO (zie par. 3.2). Het betreft de meest noordwestelijke strook van het plangebied. Met betrekking tot het GNN zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN niet worden aangetast. Met betrekking tot het GO betreft dit deel van het plangebied momenteel bemest grasland zonder enige biodiversiteit. In de toekomstige situatie wordt deze zone voor slechts 50% ingericht als zonnepark en zal het complete gebied worden voorzien van gras-klavermengsels met lijnvormig haagstruweel. Ook zal het totale terrein ingericht als grasland met gras-klavermengsels. Het terrein van het zonnepark zelf zal daarnaast, ondanks de begrazing middels schapen, toegankelijk blijven voor klein wild. Hierdoor neemt de biodiversiteit en natuurwaarde van het terrein enkel toe. Vervolgonderzoek in het kader van het GNN/GO wordt niet noodzakelijk geacht. Aanvullend wordt opgemerkt dat ten aanzien van het GO een versterkingsplan is opgesteld, dat met de provincie is afgestemd. In par. 3.2 is hierop reeds uitvoerig ingegaan. Naar deze paragraaf wordt verder verwezen.

Beschermde houtopstanden

Aangezien er geen (onderdelen van) houtopstanden verloren gaan is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Soortenbescherming

Resultaten quickscan en inspectie natuurvriendelijke oever

Vogels

In de opgaande beplanting binnen en rond het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil aangetroffen. Wel kunnen in het opgaand groen binnen en rond het plangebied mogelijk "algemene" soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning en houtduif tot broeden komen. Op de akkers kan incidenteel een Kievit of graspieper tot broeden komen. De akkers en graslanden zijn zeer beperkt essentieel leefgebied voor soorten met jaarrond beschermd nest. De akkers zijn momenteel grootschalig en soortenarm, waardoor dit voor een soort als steenuil of kerkuil suboptimaal leefgebied is. In de nieuwe situatie ontstaat meer hoogwaardig leefgebied voor deze soorten, waardoor de hoeveelheid geschikt leefgebied enkel toeneemt.

Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermd status verloren. Bij de werkzaamheden kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het bouwrijp maken van het plangebied

buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen, maar doorgaans wordt een periode van 15 maart tot minimaal 15 juni gehanteerd. In deze periode mogen dus geen werkzaamheden plaatsvinden waarmee broedvogels kunnen worden gestoord. Hiermee zal bij de uitvoering van het plan rekening worden gehouden.

De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Het plangebied bevat geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Verlichting gericht en uitschijnend op opgaand groen en het open water dient te worden vermeden. Dergelijke verlichting wordt in het plan niet toegepast. Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal er derhalve geen sprake zijn van (potentiële) overtreding met betrekking tot vaste rust- of verblijfplaatsen. Verder kunnen de lijnvormige elementen, zoals bomenrijen en sloten, langs de randen van het plangebied dienen als foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen. Licht schijnend of uitstralend op deze elementen dient eveneens te worden vermeden, om overtredingen te voorkomen. Ook van dergelijke verlichting is in het plan geen sprake.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als haas, vos en veldmuis zullen in het plangebied actief zijn. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De niet vrijgestelde soorten wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter, boomarter, eekhoorn, bever en das kunnen in het plangebied en de omgeving in principe voorkomen, maar gebleken is dat deze soorten, met uitzondering van de das, niet in het plangebied voorkomen. Gezien het kale karakter van het plangebied en het intensief gebruik als akker- en grasland betreft het hier namelijk geschikt leefgebied voor wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en boomarter. In de omgeving is veelvuldig geschikt leefgebied aanwezig en het is niet uitgesloten dat deze soorten incidenteel binnen het plangebied voorkomen. Verblijfplaatsen zijn echter niet aanwezig. Binnen het plangebied zijn tevens geen nesten of sporen van de eekhoorn aangetroffen.

Het is op voorhand niet uitgesloten dat de bever voorkomt in de aan het plangebied grenzende Tochtsloot, dan wel de watergangen in het plangebied. Aan de watergangen in het plangebied vinden geen wijzigingen plaats. Echter is het niet uitgesloten dat de realisatie van een natuurvriendelijke oever aan de Tochtsloot zou kunnen leiden tot negatieve effecten op deze soort. Daarom is nader beschouwd of er sprake is van potentiële negatieve effecten. Uit de in de bijlagen opgenomen notitie blijkt dat dit niet het geval is.

Voor de das vormt het plangebied wél een geschikt habitat. In de oostelijke hoek van het plangebied is een dassenburcht aanwezig. Deze ligt echter op ruime afstand van de gebieden waar zonnepanelen en bijbehorende voorzieningen worden opgericht (>100 meter). Ook rondom het plangebied liggen enkele dassenburchten. Het plangebied is verder deels aan te merken als essentieel (primair) foerageergebied (ca. 18,5 hectare) en deels als secundair foerageergebied (ca. 17,5 hectare). Primair foerageergebied betreft de belangrijkste habitat voor de das, daar waar jaarrond veel eetbare biomassa

te vinden is. Dit bestaat uit oude en structuurrijke bossen, en vochtig (bemest) grasland. Bemest grasland is met name geschikt bij intensief begraaide weilanden met kort gras (idealiter maximaal 5 cm). Foerageergebied waar voedsel in lagere dichtheden te vinden is, of maar in bepaalde delen van het jaar, is secundair foerageergebied. Hieronder vallen akkers en ruigten. Afbeelding 4.1 geeft de verdeling tussen primair en secundair dassenfoerageergebied in de huidige situatie weer. Tevens is hierop het toekomstige gebruik c.q. de toekomstige inrichting aangegeven. Hieruit blijkt dat het zonnepark circa 11,7 hectare primair en ca. 6,8 hectare secundair foerageergebied beslaat. De natuur (incl. landschappelijke inpassing en extensieve dagrecreatie) beslaat in totaal 16,6 hectare binnen het plangebied. Hiervan betreft circa 6,4 hectare primair foerageergebied en circa 10,2 hectare secundair foerageergebied.

Afbeelding 4.1 indicatie primair en secundair dassenfoerageergebied in de huidige situatie, incl. toekomstige inrichting. NB: onderdeel 'recreatie' niet meer aan de orde in definitieve planvorming.

Omdat een overtreding van de Wnb ten aanzien van de das op voorhand niet was uitgesloten is een ontheffing aangevraagd. Hiervoor is een ontheffing Wnb verkregen (zie nader het kopje 'Ontheffing Wet natuurbescherming', verderop in deze paragraaf). Daar is ook beschreven op welke wijze bij de uitwerking en inrichting van het plan rekening is gehouden met de aanwezigheid van deze soort.

Reptielen

Het plangebied zelf en de directe omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Ook de niet vrijgestelde rugstreeppad, knoflookpad, poelkikker, heikikker, boomkikker, Alpenwatersalamander en kamsalamander kunnen in de omgeving voorkomen. In het plangebied gaat geen oppervlaktewater of schuilgelegenheid voor deze soorten verlo-

ren. De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Negatieve effecten op deze soortgroep kunnen worden uitgesloten. Er gaat geen oppervlaktewater verloren als gevolg van het plan.

Ongewervelde soorten

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten. Geschikt leefgebied voor dergelijke soorten ontbreekt in het plangebied.

Vaatplanten

Gezien het aanwezige biotoop en intensief gebruik van het plangebied is de aanwezigheid van beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten. Dergelijke soorten zijn niet aangetroffen en niet te verwachten. Hierdoor zijn negatieve effecten eveneens uitgesloten.

Ontheffing Wet natuurbescherming ten aanzien van de das

Ten aanzien van de das is een ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd, omdat het project leidt tot het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art. 3.10 lid 1d Wnb). De benodigde ontheffing is door de provincie Gelderland op 28 oktober 2022 verleend (kenmerk 2022-003003, opgenomen in de bijlagen). Het plan is in dit opzicht dan ook uitvoerbaar.

In het plan is zoveel als redelijkerwijs mogelijk rekening gehouden met deze soort om de negatieve effecten te minimaliseren. Hierna wordt beschreven op welke wijze dit gebeurt.

Uitgangspunten behoud en/of verbetering foerageergebied das

Met betrekking tot foerageergebied zijn er allereerst richtlijnen vanuit het Kennisdocument Das, om het te verwijderen leefgebied te mitigeren. Van het oppervlakte te verwijderen primair foerageergebied dient 120% nieuw leefgebied te worden ingericht en beheerd. Bij het verwijderen van secundair leefgebied betreft het 50% van de oppervlakte. Van deze richtlijn kan worden afgeweken, bijvoorbeeld door het verbeteren van knelpunten in de verbindingen van de das. Wanneer binnen het plangebied foerageergebied van de das aanwezig is, is het belangrijk om dit leefgebied in kaart te brengen. Zie hiertoe afbeelding 4.1, eerder in deze paragraaf.

Belangrijk is om zoveel mogelijk primair foerageergebied te behouden, waardoor de omvang van de mitigatie kleiner blijft. Daarnaast dient het toekomstige foerageergebied op geschikte, toegankelijke locaties te liggen ten opzichte van de dassenburchten en aanwezige verbindingen. Uitgangspunt is dat er jaarrond een voldoende en een gevarieerd voedselaanbod op bereikbare afstand van de burcht aanwezig is.

In Bijlage 3 is aangegeven op welke wijze het plangebied geschikt kan blijven als foerageergebied voor de das. Hierbij is een aantal elementen van belang. Allereerst moet de inrichting van het zonnepark waarborgen dat belangrijke onderdelen van het leefgebied van de das verbonden worden, bij voorkeur middels lijnvormige beplanting in de vorm van hagen. Naast de dassenburcht in de compensatiezone in de oostkant van het plangebied, is de faunapassage nabij het maïsdoolhof ten noordoosten van het plangebied van belang, evenals de ecologische verbindingzone aan de noordwestkant

(deze zijn beide links van het plangebied op de luchtfoto van afbeelding 4.1). Deze leefgebieden worden in het plangebied met elkaar verbonden door een netwerk van lijnvormige beplantingsstructuren (hagen, sloten), zowel rondom de clustering met panelen als tussen de velden door. Het betreft zowel noordwest-zuidoostelijke als zuidwest-noordoostelijke structuren. Met name laatstgenoemde structuren zijn van essentieel belang. De bestaande lijnvormige structuur ter plaatse van het perceel van Staatsbosbeheer wordt hierbij behouden. Met deze maatregelen blijft de onderlinge verbondenheid van het leefgebied behouden, al dan niet verbeterd ten opzichte van de haagarme huidige situatie.

De das is een opportunistische alleseter, met de regenworm als favoriete maaltijd. Om de regenwormenpopulatie te stimuleren wordt, naast het plaatsen van de semi-transparante en waterdoorlatende zonnepaneelopstelling, de grond ingezaaid met een gras-klavermengsel. Naast het verhogen van de biodiversiteit in de ondergrond is het voor de das van belang om het grasland te bemesten. Aangezien het in het zonnepark door de beperkte hoogte van de opstellingen met panelen niet mogelijk is om koeien tussen de panelen te laten grazen, wordt er gekozen voor schapenbegrazing. Voor de compensatiezone aan de kanaalzijde kan wel voor begrazing met koeien worden gekozen, aangevuld met het inzaaien van gras-klavermengsel en het aanplanten van lijnvormig haagstruweel. Om de toegang tot het complete foerageergebied te garanderen zal het hekwerk op minimaal 20 centimeter worden geplaatst.

Met deze inrichtingsprincipes blijft het plangebied geschikt als leefgebied voor de das, waar deze soort voldoende voedsel kan vinden en voldoende mogelijkheden heeft om zich tussen de verschillende leefgebieden in voort te bewegen. Hoewel er weinig bekend is over het gebruik van een zonnepark door de das, zijn er wel voorbeelden bekend waar binnen het zonnepark dassenwissels en graafputjes zijn aangetroffen, en waar in een aangelegde grondwal een nieuwe dassenpijp is aangetroffen. Hierdoor lijkt het erop dat de ruimte tussen en rond de panelen geschikt is als jaarrond foerageergebied van de das.

Navolgend wordt concreter per zone aangegeven op welke wijze het plangebied geschikt blijft als dassenfoerageergebied.

Verbeteren foerageergebied in paneelvrije zone

De mitigatie wordt allereerst opgevangen door de oppervlaktes buiten het zonnepark optimaal in te richten. Deze verbeteringsmaatregelen bestaan uit het inzaaien met inheems kruidenmengsel en het aanleggen van (lijnvormige) beplantingen. Op de graslanden worden maatregelen genomen om de regenwormenstand te bevorderen, zoals het inzaaien van een gras-klavermengsel, beweiding door koeien of schapen, beperken van hetgeen gebruik van pesticiden, stikstofmeststoffen en grondontsmettingsmiddelen, en, indien nodig, het opbrengen van ruige stalmest. Door de actieve begrazing wordt getracht het gras niet hoger dan 5 centimeter te laten worden. Aangezien het overgrote gedeelte van het nieuw in te richten compensatiegebied aan de kanaalzone momenteel akkerland en/of zeer jong grasland is, wordt verwacht dat de nieuwe situatie een aanzienlijke verbetering vormt ten aanzien van het huidige intensief agrarische landgebruik. Hierdoor wordt de Groene Ontwikkelzone zowel voor de das geschikt leefgebied.

Verbeteren en/of in standhouden foerageergebied in zonnepark

Binnen het hekwerk (tussen en rond de zonnepanelen) is niet veel bekend over het gebruik door de das. De oppervlakte direct onder de zonnepanelen bereikt doorgaans geen hoge vegetatiedichtheid, en is daarmee redelijkerwijs niet zeer geschikt als foerageergebied voor de das. Echter, de toepassing

van semi-transparante bifacial panelen is nieuw, waardoor er nog geen ecologisch onderzoek beschikbaar is om deze hypothese te meten. Gezien deze panelen het mogelijk maken om het overgrote gedeelte van de ondergrond van daglicht te voorzien, is de kans groot dat de ondergrond zich ook onder de panelen kan herstellen. Er zijn wel voorbeelden bekend waar binnen het zonnepark dassenwissels en graafputjes zijn aangetroffen, en waar in een aangelegde grondwal een nieuwe dassenpijp is aangetroffen. Hierdoor lijkt het erop dat de ruimte tussen en rond de panelen geschikt is als jaarrond foerageergebied voor de das. Het beheer van de vegetatie tussen de zonnepanelen is complexer door de smalle ruimtes tussen de panelen en de aanwezige apparatuur. Door de beperkte hoogte van de panelen kan hier niet gebruik worden gemaakt van begrazing door koeien. Begrazing door schapen wordt wel veelvuldig toegepast, maar lijkt minder geschikt dan begrazing door koeien. Desalniettemin wordt niet verwacht dat begrazing door schapen het foerageergebied zal aantasten, aangezien het inzaaien van gras-klavermengsels, in combinatie met het vermijden van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, een aanzienlijke verbetering vormen ten aanzien van het huidige intensief agrarische grondgebruik.

Behoud en verbetering van verbinding tussen leefgebieden van de das

Dassen verplaatsen zich over vaste paden, wissels genoemd, welke ze generaties lang kunnen gebruiken. De wisselpaden lopen vaak langs perceelranden of landschapselementen als sloten of boschages. Om te voorkomen dat leefgebied wordt versnipperd worden veelal faunapassages aangelegd. In het plangebied zijn diverse passages al aangelegd, zoals nabij het maïsdoolhof ten noordoosten van het plangebied, als de ecologische verbindingszone aan de noordwestkant. Om ervoor te zorgen dat het zonnepark geen nadelige invloed heeft op de verbinding van de leefgebieden van de das, wordt ervoor gezorgd dat het hekwerk minstens 20 centimeter boven het maaiveld wordt geplaatst. Daarnaast worden lijnvormige beplantingsstructuren aangebracht, zowel in noordwest-zuidoostelijke als zuidwest-noordoostelijke richting. Met name laatstgenoemde structuren zijn van essentieel belang. De bestaande lijnvormige structuur ter plaatse van het perceel van Staatsbosbeheer wordt hierbij behouden. Met deze maatregelen blijft de verbinding van het leefgebied ten minste behouden, en mogelijk verbeterd vanwege de huidige situatie met zeer weinig hagen binnen het plangebied.

Kortom, gezien de diversiteit aan maatregelen die zowel in de paneelvrije zone als in het zonnepark worden getroffen blijft het foerageergebied van de das behouden en/of verbeterd, waardoor er jaarrond een voldoende en een gevarieerd voedselaanbod op bereikbare afstand van de burcht aanwezig is.

4.8.3 Conclusie

Negatieve effecten op beschermde natuurgebieden zijn uitgesloten. De functie van de GO (ecologische verbindingszone) aan de noordwestkant wordt behouden en de ecologische waarde van de betreffende zone wordt verhoogd. Voor de GO is een versterkingsplan opgesteld conform de modellen 'das' en 'hagedis'.

Ten aanzien van het onderdeel soortenbescherming zijn negatieve effecten op veruit de meeste soortgroepen uitgesloten. Een uitzondering vormt de das. Het plangebied betreft deels primair en deels secundair foerageergebied voor de das. Ten aanzien van deze soort is een ontheffing Wet natuurbescherming benodigd. De benodigde ontheffing is door de provincie Gelderland op 28 oktober 2022 verleend (kenmerk 2022-003003). In dit opzicht is het plan uitvoerbaar. Het plangebied wordt zo ingericht dat het geheel geschikt blijft als leefgebied voor de das, voldoende toegankelijk is en er robuuste verbindingen tussen de leefgebieden van de das worden behouden.

4.9 Bodem

4.9.1 Toetsingskader

In het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 lid 1 onder d) is bepaald dat voor de uitvoerbaarheid van een plan rekening gehouden moet worden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bepaald of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden bepaald of nader onderzoek en eventueel saneringen noodzakelijk zijn. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd.

4.9.2 Onderzoek

Op basis van het Besluit Bodemkwaliteit en Regeling Bodemkwaliteit betreft een zonnepark geen gevoelige functie. Verder betreft een zonnepark ook geen bodembedreigende functie. Ook is er slechts beperkt sprake van bodemroerende werkzaamheden voor de realisatie van de zonnepanelen en bijbehorende voorzieningen. Het uitvoeren van een bodemonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4.9.3 Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de planontwikkeling.

4.10 Water

4.10.1 Toetsingskader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 lid 1 onder b van het Bro) dient inzicht te worden gegeven in de gevolgen voor de waterhuishouding die samenhangen met de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt. Het plangebied ligt binnen het beheergebied van het waterschap Rivierenland.

Rijksbeleid

Nationaal Water Programma 2022-2027

Het Nationaal Water Programma 2022-2027 (NWP) is de opvolger van het Nationaal Waterplan uit 2015. Het NWP plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode tot en met 2027 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het NWP richt zich op schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook worden de maatregelen genoemd die hiertoe worden genomen, waaronder het overstromingsrisicobeheerplan en stroomgebiedbeheerplannen voor de rijkswateren.

Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het NWP, tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Provinciaal beleid

In het Waterplan Gelderland is het waterbeleid beschreven aan de hand van een aantal thema's, zoals landbouw, wateroverlast, watertekort, natte natuur, grondwaterbescherming en hoogwaterbescherming. Voor deze thema's is beschreven welke doelstellingen er voor 2027 (en eerder 2015) liggen. Daarbij is beschreven hoe de provincie voor de planperiode de uitvoering van acties ziet om die doelstellingen te bereiken. Bij sommige thema's gelden aanvullende waterdoelstellingen voor specifieke waterhuishoudkundige functies.

Waterschap Rivierenland

Waterbeheerprogramma 2022-2027

In het waterbeheerprogramma (WBP) beschrijft het waterschap wat men in de periode tot en met 2027 wil bereiken, met wie, hoe en waarom. Eén van de voornaamste en voor de ruimtelijke ordening relevante principes is dat water bepalend is voor de inrichting van een gebied. De ambitie en samenwerking worden door gebiedsgericht te werken vormgegeven. Heumen maakt onderdeel uit van het beheergebied Rijk van Maas en Waal.

Kerntaken van het waterschap zijn:

- Dagelijks beheer van water en dijken;
- Beschermen tegen overstromingen;
- Water eerlijk verdelen;
- Voorbereiden op extreem weer (klimaatadaptatie);
- Werken aan schoon water;
- Bijdragen aan een fijne leefomgeving voor mens en natuur.

Voor al deze taken zijn in het WBP ambities voor de lange termijn, concrete doelen voor de plantermijn, de strategie en maatregelen beschreven.

Keur Waterschap Rivierenland 2014

Voor waterhuishoudkundige ingrepen is de 'Keur Waterschap Rivierenland 2014' van toepassing. De Keur is een waterschapsverordening die gebods- en verbodsbepalingen bevat met betrekking tot ingrepen, die consequenties hebben voor de waterhuishouding en het waterbeheer. Zo is het onder andere verboden om handelingen te verrichten waardoor het onderhoud, aanvoer, afvoer en/of berging van water kan worden belemmerd, zonder een ontheffing van het Waterschap. De wateren en waterkeringen waarop de keur van toepassing is, zijn vastgelegd in de legger wateren.

Realisatie van nieuwe bebouwing en/of verhard oppervlak moet hydrologisch neutraal worden uitgevoerd. Bij het toevoegen van bebouwing of verharding geldt een compensatieplicht.

4.10.2 Onderzoek

Algemeen

Het planvoornemen betreft de realisatie van een zonnepark met een oppervlakte van ca. 22 hectare. In de huidige situatie is het plangebied geheel onbebouwd en onverhard. Het plan heeft daarmee mogelijk relevante gevolgen voor de waterhuishouding. Bij de voorbereiding van het plan is door de initiatiefnemer de digitale watertoets ingevuld (zie bijlage 5). Hieruit is gebleken dat de normale watertoets-procedure van toepassing is. Dit betekent dat er nader overleg met het waterschap moet plaatsvinden bij de voorbereiding van het plan. Het waterschap heeft in het voorjaar van 2022 advies uitgebracht over het plan en een aantal opmerkingen gemaakt. Deze zijn verwerkt in het projectplan, dat als basis voor het voorliggende bestemmingsplan dient.

De waterhuishoudkundige situatie zal door de realisatie van het zonnepark niet tot nauwelijks wijzigen. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd; het regenwater kan onbelemmerd infiltreren. Toekomstige verharding, die tot versnelde afvoer van hemelwater leidt, bestaat enkel uit een aantal nutsgebouwtjes, opstelplaatsen voor de brandweer en paden. Voor de paden is de materialisatie nog niet bekend en wordt worst case uitgegaan van volledige verharding. Het toekomstige verhard oppervlak is:

- Paden ca. 5.847 m²;
- Opstelplaatsen ca. 180 m²;
- Nutsgebouwtjes ca. 158 m².

Totaal verhard oppervlak = 6.185 m².

Voor deze toename van verhard oppervlak is een compensatieplicht aan de orde. Voor berekening van de benodigde waterberging voor ruimtelijke ontwikkelingen is in principe de bui T=10+10% maatgevend. Daarbij geldt als vuistregel van het waterschap Rivierenland dat er 436 m³ waterberging nodig is per hectare verharding. In casu betekent dit een waterbergingsopgave van (afgerond) 270 m³. Deze vuistregel geldt alleen bij waterberging in open water. Dat is hier het geval. De verbreding van de Tochtsloot door middel van een natuurvriendelijke oever over de gehele noordoostkant aan de zijde van het plangebied (zie hierna onder 'oppervlaktewater'), leidt tot ruimschoots voldoende compensatie. Het profiel van de Tochtsloot wordt over een lengte van ca. 600 meter aangepast, waarbij per meter ca. 5,5 m³ extra waterbergingsruimte ontstaat bij vergelijking tussen het bestaande nieuwe profiel. De totale extra waterberging komt daarmee op ca. 3.300 m³ en overstijgt de benodigde watercompensatie ruimschoots.

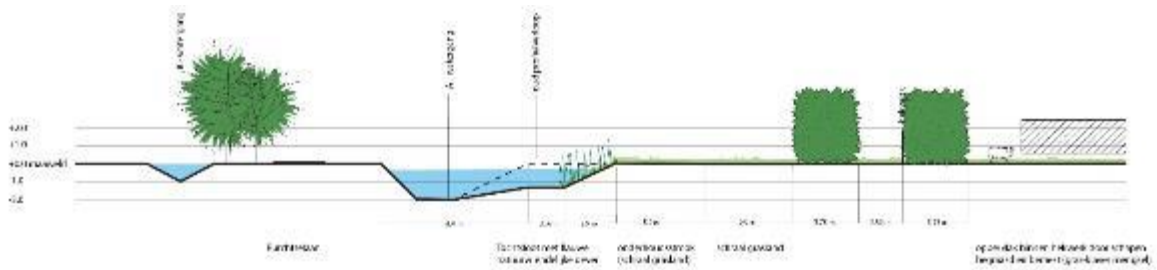
De panelen en de constructie worden uitgevoerd met niet-uitloogbare materialen. Daarnaast zullen de panelen middels een kliksysteem worden bevestigd, waardoor regenwater tussen de kieren van de panelen kan druipen. Dat zorgt voor een meer evenredige verspreiding van water onder de tafels met panelen.

Oppervlaktewater

Aan de zuidwestkant van het plangebied ligt een A-watergang (Tochtsloot), die tevens als KRW-watergang is aangemerkt. De bijbehorende onderhoudsstrook met een breedte van 5 meter reikt over het plangebied. Binnen deze zone worden geen zonnepanelen en bijbehorende voorzieningen bij het zonnepark geplaatst. Ook wordt geen beplanting aangebracht, die het onderhoud van de watergang belemmert, maar wordt een natuurvriendelijke oever gerealiseerd. De onderhoudsstrook is op de verbeelding middels een dubbelbestemming bestemd. Hiermee zijn de belangen van de watergang geborgd. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen nadelige effecten hebben op KRW-watergangen en eventuele maatregelen tot verbetering van deze waterlichamen niet belemmeren. De aanleg van een natuurvriendelijke oever, zoals hierna wordt beschreven, is in dit opzicht positief. Daarnaast wordt bij de keuze voor de materialisatie van de onderhoudspaden van het zonnepark gelet op het voorkomen van negatieve effecten in de vorm van bijvoorbeeld het neerkomen van steentjes in het watergangenstelsel. Ook anderszins zijn geen negatieve effecten aan de orde.

De watergang zal aan de zijde van het plangebied worden voorzien van een natuurvriendelijke oever, die in overeenstemming met het waterschap wordt ingericht en door de initiatiefnemers wordt aangelegd. Hiervoor wordt een watervergunning aangevraagd. Deze kan gelet op het overleg met het waterschap naar verwachting worden verleend. In het landschappelijke inpassingsplan in de bijlagen is aangegeven waar de natuurvriendelijke oever wordt gerealiseerd. Een profiel daarvan is weergegeven in bijlage 2 en in afbeelding 4.2. Deze oever sluit aan op de al door het waterschap gerealiseerde natuurvriendelijke oever direct ten noorden van het plangebied. Zoals op het profiel zichtbaar is, wordt voorzien in een strook van 5 meter breedte tussen de natuurvriendelijke oever en de struweelhaag. Hiermee blijft onderhoud aan de watergang mogelijk.

Afbeelding 4.2: profiel natuurvriendelijke oever aan de Tochtsloot (rechts van de watergang behoort tot het plangebied), zie voor

een beter leesbare weergave bijlage 2, profiel 10

De entree tot het zonnepark kruist de A-watergang ter plaatse van een nieuw te realiseren brug.

Tevens zijn binnen het plangebied en aan de randen daarvan meerdere B- en C-watergangen aanwezig. Dit betreft in totaal 5 B-watergangen, die in noordoost-zuidwestelijke richting het plangebied doorkruisen en die grofweg tussen de Westerkanaaldijk en de Tochtsloot lopen. Deze B-watergangen blijven intact. Bij de opstelling van de zonnepanelen en de profielen in het landschapsplan is rekening gehouden met de aanwezigheid van deze watergangen. Op enkele plaatsen kruisen de onderhoudspaden van het zonnepark de B-watergangen. De functionaliteit en de mogelijkheden tot onderhoud en beheer van de watergangen worden niet belemmerd, omdat duikers worden gerealiseerd op de plekken waar de onderhoudspaden de watergang doorkruisen. Binnen het plangebied is één C-watergang aanwezig, die een verbinding vormt tussen 2 van de voornoemde B-watergangen (watergang 095863). Ook de C-watergang wordt behouden en enkel op één punt doorkruist door een onderhoudspad, waar een duiker wordt voorzien. De watergang kan op de huidige wijze blijven functioneren. Tot slot zijn in het noordoostelijk deel van het plangebied enkele C-watergangen aanwezig aan de randen van het plangebied. In de nabijheid van deze watergangen zijn geen zonnepanelen en andere ingrepen beoogd, die mogelijk effect op het functioneren van deze watergangen hebben.

Voor de watergangen binnen het plangebied, alsmede voor de te realiseren natuurvriendelijke oever, wordt een beheers- en onderhoudsplan opgesteld. Het gedetailleerde plan wordt uitgewerkt ten behoeve van de aan te vragen watervergunning. Het is aannemelijk dat de benodigde watervergunning kan worden verleend.

Waterkeringen

Het plangebied ligt niet binnen de beschermingszone van een waterkering.

4.10.3 Conclusie

In het kader van dit plan is de reguliere watertoetsprocedure doorlopen en heeft vroegtijdig afstemming met het waterschap plaatsgevonden. Met de opmerkingen van het waterschap is rekening gehouden in het projectplan, dat in dit bestemmingsplan doorvertaald is. Hoewel de realisatie van het zonnepark tot een forse toename van verhard oppervlak leidt, worden de waterbelangen niet onevenredig geschaad. De toename aan verhard oppervlak wordt ruimschoots gecompenseerd door de aanleg van de natuurvriendelijke oever aan de noordoostkant van de Tochtsloot. Bovendien kan het regenwater onbelemmerd infiltreren. Het plan houdt op een goede wijze rekening met de waterstaatsbelangen, waarbij de inrichting van het gebied bijdraagt aan het waterbergend vermogen van het plangebied. Voor de realisatie van de natuurvriendelijke oever is een watervergunning benodigd. Gelet op de met het waterschap gevoerde afstemming is de verwachting dat deze verleend kan worden.

4.11 Archeologie

4.11.1 Toetsingskader

De bescherming van archeologisch erfgoed in Nederland is vastgelegd in de Erfgoedwet, die op 1 juli 2016 in werking is getreden. De Erfgoedwet is in de plaats gekomen van zes wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed, waaronder de Monumentenwet 1988. Onderdelen van de Monumentenwet die van toepassing waren op de fysieke leefomgeving gaan naar de Omgevingswet die in 2024 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is daartoe in de Erfgoedwet voor de periode tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet een overgangsregeling opgenomen.

De basis van de bescherming van archeologisch erfgoed in de Erfgoedwet is het verdrag van Valletta (ook wel het verdrag van Malta). De bescherming heeft als doel om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk in situ, dus in de grond, te behouden. Dankzij het principe van “de verstoorder betaalt” uit het verdrag van Valletta worden meer archeologische resten in situ behouden.

Het archeologisch beleid van de gemeente Heumen is vertaald in het vigerende bestemmingsplan ‘Buitengebied 2009’.

Indien ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden dient te worden beoordeeld of archeologische waarden in het geding raken.

4.11.2 Onderzoek

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen enkele zones waar een archeologische verwachtingswaarde van toepassing is. Hier geldt in het vigerende bestemmingsplan de bestemming ‘Waarde – Archeologische verwachting 2’. Bij (bouw)werkzaamheden, waarbij groundbewerkingen dieper dan 0,40 meter onder maaiveld plaatsvinden en over een oppervlakte van meer dan 2.500 m², geldt een onderzoeksverplichting in combinatie met een omgevingsvergunningplicht. Binnen de zones met de bestemming ‘Waarde – Archeologische verwachting 2’ wordt deze drempelwaarde niet overschreden. Voor de aanleg van het zonnepark zijn relatief beperkte grondingrepen benodigd. De verstoorde oppervlakte met een diepte van 0,40 m of meer voor het totale project wordt ingeschat op ca. 1.900 m². Slechts een deel daarvan ligt binnen de zones met de bestemming ‘Waarde – Archeologische verwachting 2’.

Hierdoor is nader onderzoek in beginsel niet noodzakelijk. Zorgvuldigheidshalve is niettemin een archeologisch bureau-onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is opgenomen in de bijlagen. Hierna worden de voornaamste bevindingen besproken.

Op basis van het bureauonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied bewoonbaar is geweest voor jagers-verzamelaars vanaf het laat-paleolithicum en vanaf het neolithicum voor landbouwers. Eventuele archeologische resten kunnen vooral worden verwacht op de laat-pleistocene rivierterrasvlakten en kunnen worden aangetroffen vanaf de bouwvoor tot in de top van de Maasterrasafzettingen (zandondergrond). Er geldt een middelhoge archeologische verwachting voor het aantreffen van resten vanaf het laat-paleolithicum tot en met het neolithicum. De archeologische verwachting is in de rapportage in de bijlage per periode gespecificeerd.

Indien voor de aanleg van wegen, kabels en struweel dieper dan 0,4 m beneden maaiveld gegraven gaat worden binnen de delen met een middelhoge archeologische verwachting, is geadviseerd een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uit te voeren (boorkernenonderzoek). Dit onderzoek zal worden uitgevoerd voor de vaststelling van het bestemmingsplan. In het ontwerpbestemmingsplan wordt de huidige dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische verwachting 2' gehandhaafd.

4.11.3 Conclusie

Op basis van het uitgevoerde archeologische bureau-onderzoek geldt binnen delen van het plangebied een middelhoge archeologische verwachting voor het aantreffen van resten vanaf het laat-paleolithicum tot en met het neolithicum. Indien voor de aanleg van wegen, kabels en struweel dieper dan 0,4 m beneden maaiveld gegraven gaat worden binnen de delen met een middelhoge archeologische verwachting, is een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen geadviseerd. Voor onderhavige bestemmingsplanwijziging is dit aspect voldoende onderzocht. De huidige archeologische dubbelbestemming wordt gehandhaafd in het ontwerpbestemmingsplan.

4.12 Cultuurhistorie

4.12.1 Toetsingskader

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a Bro) dient in het plan rekening gehouden te worden met cultuurhistorie. Cultuurhistorie heeft onder andere betrekking op de historische stedenbouwkundige en historisch geografische waarden in het gebied. In het plan moet beschreven worden hoe met de in het gebied aanwezige waarden en de aanwezige of te verwachten monumenten wordt omgegaan.

De Erfgoedwet bevat de wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed en archeologie in Nederland. Het is op basis hiervan verplicht om de facetten historische (steden)bouwkunde en historische geografie mee te nemen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren.

4.12.2 Onderzoek

In het plangebied zijn geen cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of elementen aanwezig. Ook maakt het plangebied geen onderdeel uit van een beleidsmatig als cultuurhistorisch waardevol gebied aangemerkt gebied. De locatie (compositie) van de zonnepanelen zal aansluiten bij de bestaande verkaveling van het gebied. Met de landschappelijke inpassing wordt aangesloten bij de bestaande gebiedskenmerken en deze kavelstructuur. Het zonnepark is daarbij een vervolgon ontwikkeling op de ontstaansgeschiedenis van het gebied als energielandschap (zie het Gebiedsplan Energielandschap A73 Heumen, beschreven in par. 3.3).

4.12.3 Conclusie

Het plan leidt niet tot aantasting van cultuurhistorische waarden.

4.13 Explosieven

4.12.1 Toetsingskader

In de omgeving van het plangebied is in de Tweede Wereldoorlog gevochten. Ten tijde van de bezetting had de omgeving van Heumen regelmatig te maken met (geallieerde) bombardementen en beschietingen. Het is daarom in grote delen van de gemeente niet uitgesloten dat er ook nu nog onontpofte oorlogsmunitie (OO) wordt aangetroffen, in het bijzonder in gebieden waar sindsdien weinig activiteit heeft plaatsgevonden.

4.12.2 Onderzoek

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark, landschappelijke inpassing en bijbehorende voorzieningen. De ontwikkeling vindt plaats in een groot gebied, dat momenteel agrarisch wordt gebruikt. Vanwege de benodigde ingrepen en omdat het op voorhand niet uitgesloten is dat er, met name dieper in de grond, nog OO kunnen worden aangetroffen, is een quickscan OO uitgevoerd. De rapportage hiervan is opgenomen in de bijlagen.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat het plangebied is getroffen bij bombardementen of beschietingen. Ook zijn er in en nabij het plangebied geen geschutsopstellingen en schuttersputten aanwezig. Op basis van de bevindingen kan het plangebied worden vrijgegeven voor de beoogde werkzaamheden.

4.12.3 Conclusie

Dit aspect vormt geen belemmering voor het plan.

4.14 Toetsing Besluit m.e.r. / Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Toets m.e.r.-plicht

Binnen het plangebied wordt een zonnepark gerealiseerd op agrarische gronden. Het realiseren van een zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen (waaronder landschappelijke inpassing en inrichting) komt niet voor in bijlage C van het Besluit m.e.r.. Er is dus geen sprake van de verplichting om een m.e.r.-procedure te doorlopen.

Toets m.e.r.-beoordelingsplicht

In bijlage D van het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven bij welke activiteiten, plannen en besluiten een m.e.r.-beoordeling moet plaatsvinden, dat wil zeggen een nadere afweging of mogelijk een m.e.r. procedure moet worden gevolgd. Op basis van recente jurisprudentie (zie o.a. de uitspraak ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770) is vastgesteld dat de realisatie van een zonnepark op zichzelf geen stedelijk ontwikkelingsproject dan wel een landinrichtingsproject of een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het onderhavige plan voorziet echter naast de realisatie van een zonnepark tevens in relatief grootschalige realisatie van landschappelijke inpassing en aanpassingen van de landschappelijke inrichting, onder meer in de vorm van versterking van de Groene Ontwikkelingszone, de aanleg van hagen en het realiseren van een natuurvriendelijke oever. Gezien de aard en omvang van deze werkzaamheden, is het niet uitgesloten dat het project toch moet worden beschouwd als een landinrichtingsproject (categorie D9). De drempelwaarde voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling (125 hectare) wordt echter niet overschreden. Hierdoor is enkel een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig.

Wet natuurbescherming (passende beoordeling en plan-m.e.r.-plicht)

Naast het Besluit m.e.r. is de Wet natuurbescherming van belang om te bepalen of een plan-MER noodzakelijk is. In de Wet natuurbescherming is opgenomen dat wanneer significante effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten een plan-MER in procedure dient te worden gebracht. Wanneer aangetoond kan worden dat er geen significante effecten zijn te verwachten is een plan-MER niet noodzakelijk. Uit de paragraaf 'Ecologie' (par. 4.8) blijkt dat van significante effecten die kunnen leiden tot een noodzaak tot het uitvoeren van een passende beoordeling of plan-m.e.r.-plicht geen sprake is. Het bestemmingsplan heeft geen significante gevolgen op een Natura 2000-gebied. Er hoeft derhalve geen passende beoordeling te worden uitgevoerd en vanuit de Wet natuurbescherming geldt geen m.e.r.-plicht.

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Omdat het plan (mogelijk) als landinrichtingsproject moet worden beschouwd conform categorie D9 van het Besluit m.e.r., maar het in omvang ruimschoots onder de drempelwaarden voor een directe m.e.r.-beoordelingsplicht blijft, heeft voor dit bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordeling plaatsgevonden. Hiertoe is een aanmeldingsnotitie opgesteld, die in de bijlagen bij deze toelichting is opgenomen. In de aanmeldingsnotitie zijn de kenmerken, de plaats en de potentiële effecten van het plan beschouwd en is onderzocht of deze aanleiding geven tot het uitvoeren van een MER. De conclusie is dat hiervoor op basis van deze criteria geen aanleiding bestaat. Daarom is middels een separaat besluit door de gemeente op basis van de aanmeldingsnotitie besloten, dat geen m.e.r.-procedure behoeft te worden doorlopen en er geen MER behoeft te worden opgesteld. Dit besluit is opgenomen in de bijlagen bij deze toelichting.

4.15 Reflectie en duisternis

Zonnepanelen worden vaak in verband gebracht met reflectie van licht. Moderne zonnepanelen hebben echter niet veel reflecties om de eenvoudige reden dat licht dat gereflecteerd wordt niet effectief is voor het opwekken van elektriciteit. Het percentage reflecties betreft ca. 3 à 5% bij een normale lichtinval. De reflecties (voor zover nog aanwezig) hangen daarbij af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hoek van de invallende lichtstraal bepaalt de hoek van de uitvallende lichtstraal. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie veelal omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen ook geen sprake van een spiegelend effect. De zonnepanelen op deze locatie worden gerealiseerd in een hellingshoek van ca. 10-15 graden (zie het dwarsprofiel in par. 2.2.2), ruimschoots minder dan 35 graden dus. Onevenredige hinder door reflectie is door de beperkte hellingshoek bij de gekozen opstelling daarom niet te verwachten. De minimale nog resterende reflectie wordt door het haagstruweel rondom het zonnepark opgevangen.

Met betrekking tot duisternis kan worden opgemerkt dat het project geen lichtuitstraling zal hebben. Er is op het terrein geen sprake van verlichting.

4.16 Afweging belangen

De gewenste ontwikkeling van een zonnepark is strijdig met het vigerende bestemmingsplan. Om het initiatief juridisch-planologisch mogelijk te maken, dient het bestemmingsplan te worden herzien. In de voorliggende toelichting zijn de verschillende belangen beschouwd en is het initiatief beleidsmatig, ruimtelijk en milieuhygiënisch verantwoord. In deze paragraaf vindt een overkoepelende belangenafweging plaats.

Het initiatief levert een significante bijdrage aan een zeer belangrijke doelstelling, namelijk de transitie naar duurzame vormen van energieopwekking. Tegen de gewenste ontwikkeling bestaan uit ruimtelijk en landschappelijk oogpunt geen overwegende bezwaren. Door middel van de voorgestelde landschappelijke inpassing, wordt het zonnepark goed ingepast in het landschap, met specifieke aandacht voor de landschappelijke kenmerken van het gebied, de relatie tot omwonenden en voor de ecologische kwaliteiten van het gebied. In de voorgaande hoofdstukken van deze toelichting is verder beschreven dat het initiatief in totaliteit een positief effect kan hebben op de biodiversiteit binnen het gebied. Het verlies aan foerageergebied voor de das wordt zoveel mogelijk beperkt en wordt gecompenseerd. Hierdoor blijft de functie van het gehele gebied als leef- en foerageergebied voor de das behouden. Ook ten aanzien van andere beschermde soorten treden er per saldo geen negatieve effecten op. Door de aanleg van een gemengd struweel en grasland, alsmede het beperken van landbouwactiviteiten op de percelen, zijn er kansen voor biodiversiteit.

Voorts is in het kader van participatie in overleg met stakeholders en de lokale omgeving gekeken naar een optimale invulling van het zonnepark, waarbij rekening is gehouden met:

- het houden van voldoende afstand ten opzichte van omwonenden en behouden van zoveel mogelijk zichtlijnen;
- een robuuste landschappelijke inpassing, waardoor bijvoorbeeld de omwonenden geen rechtstreeks zicht op de zonnepanelen hebben;

- compensatie voor verlies van leefgebied van beschermde soorten en creëren van ecologische meerwaarde door slimme inrichting van het zonnepark en toevoegen van de juiste compensatie-elementen;
- voldoende rendabiliteit voor het zonnepark.

Aan de voorwaarden, die zowel het rijks-, provinciaal als gemeentelijk beleid stelt, wordt met de ontwikkeling voldaan. Daarnaast wordt de ontwikkeling niet belemmerd door aanwezige omliggende functies en treedt andersom geen onevenredige overlast voor omliggende functies op. Gelet op de afstand tot omliggende woonpercelen, is er ook naar verwachting ook geen sprake van een verslechtering van het woon- en leefklimaat. Bovendien zal geen schade wordt toegebracht aan omliggende natuur- of landschapselementen en -structuren.

Op basis van het voorgaande wordt dan ook geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling niet bezwaarlijk is en derhalve in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

5. JURIDISCHE PLANOPZET

In dit hoofdstuk wordt de juridische opzet van het bestemmingsplan beschreven.

5.1 Inleiding

Het bestemmingsplan is een juridisch bindend plan dat bestaat uit een verbeelding (plankaart) en regels en gaat vergezeld van een toelichting. De verbeelding en de regels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan, waarbij de regels de gebruiks- en bouwmogelijkheden van de gronden regelen en de verbeelding de rol heeft van visualisering van de bestemmingen. De toelichting heeft geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave, verantwoording en onderbouwing van het bestemmingsplan en als uitleg bij de verbeelding en regels.

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepaalt dat het bestemmingsplan langs elektronische weg beschikbaar wordt gesteld. Dit brengt met zich mee dat het bestemmingsplan digitaal uitwisselbaar en op vergelijkbare wijze moet worden gepresenteerd. Met het oog hierop stellen de Wro en de onderliggende regelgeving eisen waaraan het bestemmingsplan moet voldoen. Zo bevat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 (SVBP 2012) bindende afspraken waarmee bij het maken van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden. De SVBP 2012 kent (onder meer) hoofdgroepen van bestemmingen, een lijst met functie- en bouwaanduidingen, gebiedsaanduidingen en een verplichte opbouw van de planregels en het renvooi. Voorliggend bestemmingsplan is opgesteld in overeenstemming met de SVBP 2012 en wordt op de voorgeschreven wijze digitaal beschikbaar gesteld.

5.2 Plansystematiek

Het voorliggend bestemmingsplan is opgesteld om de realisatie van een zonnepark in het plangebied juridisch-planologisch mogelijk te maken. De regels en de verbeelding zijn zodanig opgesteld dat de bouw- en gebruiksmogelijkheden daarvoor een juridisch kader bieden.

De regels zijn daarnaast zoveel mogelijk afgestemd op het vigerende bestemmingsplan. Hiermee wordt een zoveel mogelijk uniforme systematiek van de bestemmingsplannen binnen de gemeente Heumen nagestreefd.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende onderdelen:

1. inleidende regels;
2. bestemmingsregels;
3. algemene regels;
4. overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1: inleidende regels

Dit hoofdstuk bestaat uit de begripsbepalingen (artikel 1) en de wijze van meten (artikel 2). In de begripsbepalingen worden omschrijvingen gegeven van diverse in het bestemmingsplan gebruikte begrippen/termen. De begripsbepalingen zijn opgenomen om interpretatieverschillen te voorkomen. Artikel 2 bevat technische regelingen met betrekking tot het bepalen van oppervlakten, percentages, hoogte, diepte, breedte en dergelijke. Hiermee kan op een eenduidige manier toepassing worden gegeven aan de regels.

Hoofdstuk 2: bestemmingsregels

In dit hoofdstuk zijn de in het bestemmingsplan opgenomen bestemmingen opgenomen (enkel- en dubbelbestemmingen). De opbouw van de bestemmingen is als volgt (met dien verstande dat een specifieke bestemming niet alle genoemde elementen hoeft te bevatten):

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen;
- afwijken van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijken van de gebruiksregels;
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk;
- wijzigingsbevoegdheid.

De in het plangebied aanwezige bestemmingen zijn met bestemmingsvlakken op de verbeelding aangegeven. Het bestemmingsvlak geeft aan waar een bepaald gebruik is toegestaan. Ook zijn aanduidingen die betrekking hebben op het gebruik (functieaanduidingen) opgenomen. Middels deze functieaanduidingen is een specifiek gebruik ter plaatse bestemd of uitgesloten. Daarnaast wordt in de regels per bestemming bepaald waar en onder welke voorwaarden gebouwen mogen worden gebouwd. In de volgende paragraaf worden de in het plan opgenomen bestemmingen per bestemming nader beschreven.

Hoofdstuk 3: algemene regels

Algemene regels zijn regels die gelden voor meerdere bestemmingen, dan wel een algemene strekking hebben. Deze bestaan uit de volgende onderdelen:

- anti-dubbeltelregel: deze regel is opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het overgebleven terrein nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.
- algemene gebruiksregels: in deze regels is opgenomen welke vormen van gebruik in ieder geval als strijdig gebruik worden beschouwd.
- algemene afwijkingsregels: deze regels geven het bevoegd gezag de bevoegdheid om met een omgevingsvergunning af te wijken van de regels van dit bestemmingsplan ten behoeve van niet-ingrijpende gebruiks- en/of bouwactiviteiten. De criteria, die bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid in acht moeten worden genomen, zijn daarbij aangegeven.

Hoofdstuk 4: overgangs- en slotregels

Dit hoofdstuk bevat het voor elk bestemmingsplan verplichte overgangsrecht voor bouwen en gebruik en de slotregel met daarin de citeertitel van de planregels.

5.3 Bestemmingen

Het bestemmingsplan bestaat uit de volgende bestemmingen:

- Agrarisch;
- Agrarisch met waarden – Landschaps- en natuurwaarden;
- Waarde – Archeologische verwachting 2 (dubbelbestemming);

- Waterstaat – Beschermingszone watergang (dubbelbestemming).

Agrarisch en Agrarisch met waarden – Landschaps- en natuurwaarden

De huidige bestemmingen 'Agrarisch' en 'Agrarisch met waarden – Landschaps- en natuurwaarden' zijn binnen het gehele plangebied behouden. De gronden blijven daarmee bestemd voor onder meer de uitoefening van agrarische bedrijvigheid, behoud en ontwikkeling van landschappelijke beplanting, ecologische en landschappelijke waarden, extensief recreatief medegebruik en water en waterhuishoudkundige voorzieningen. Het verschil tussen beide bestemmingen is dat binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschaps- en natuurwaarden' de ontwikkeling en het behoud van landschappelijke en ecologische waarden meer naar voren komt. Voor onderhavig plan zijn de te behouden en te versterken waarden op het gebied van landschap en ecologie uitgewerkt in het als bijlage opgenomen landschappelijke inpassingsplan. De zones waarin landschappelijke inpassing en versterking van ecologische waarden binnen beide bestemmingen centraal staan, zijn aangeduid met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – landschappelijke inpassing'.

Verder is binnen de bestemmingen de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – zonnepark' opgenomen. Uitsluitend binnen dit gebied is de ontwikkeling van een zonnepark met bijbehorende panelen, transformatoren en overige voorzieningen mogelijk. Hieraan is de voorwaardelijke verplichting gekoppeld, dat de landschappelijke inpassing en inrichting conform het in de bijlage opgenomen inrichtingsplan en conform de daarin opgenomen profielen tijdig moet worden gerealiseerd. De struwelen aan de zuidoost- en de noordzijde van het plan moeten voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden al worden gerealiseerd; de overige landschappelijke inpassing dient binnen één jaar na gereed zijn van het zonnepark te zijn gerealiseerd. Deze landschappelijke inpassing moet in stand worden gehouden zolang het zonnepark in het plangebied in bedrijf is.

Voor het oprichten van bebouwing zijn in de bouwregels nadere regels opgenomen. Hierbij is een specifieke regeling voor het zonnepark van toepassing. De overige bouwregels komen overeen met de huidige bestemmingen.

Waarde – Archeologische verwachting 2

Deze dubbelbestemming is gehandhaafd op de plandelen waar deze thans al van toepassing is. De betreffende gronden zijn mede bestemd voor de veiligstelling en bescherming van de archeologische waarden. Er geldt een onderzoeks- en vergunningplicht voor het bebouwen van de gronden en het uitvoeren van overige werkzaamheden, waarbij de bodem wordt geroerd dieper dan 40 cm onder maaiveld en over een oppervlakte van meer dan 2.500 m².

Waterstaat – Beschermingszone watergang

Deze dubbelbestemming is opgenomen op de gronden aan de zuidwestelijke rand van het plangebied, evenwijdig aan de (te verbreden) A-watergang. Rondom de A-watergang geldt een beschermingszone van 5 meter breed, die dient ten behoeve van het onderhoud en de instandhouding van de betreffende watergang. Voor deze zone is daarom een dubbelbestemming opgenomen. Hierin zijn beperkingen gesteld aan het bebouwen van de gronden en aan het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden. Binnen deze zone worden overigens geen zonnepanelen of andere voorzieningen behorend bij het zonnepark mogelijk gemaakt.

6. UITVOERBAARHEID

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat een bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting waarin de inzichten over de uitvoerbaarheid van het plan zijn neergelegd. Dit hoofdstuk gaat in op de uitvoerbaarheid, waarbij eerst de economische uitvoerbaarheid aan bod komt en vervolgens de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Op 1 juli 2008 zijn samen met de Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepalingen omtrent de grondexploitatie in werking getreden. In afdeling 6.4 van de Wro is bepaald dat de gemeente verplicht is bij het vaststellen van een planologische maatregel die mogelijkheden schept voor een bouwplan zoals bepaald in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), maatregelen te nemen die verzekeren dat de kosten die gepaard gaan met de ontwikkeling van de locatie worden verhaald op de initiatiefnemer van het plan. Dit betekent dat er voor de gemeente een verplichting bestaat om de kosten, die gepaard gaan met een bouwplan, te verhalen op de initiatiefnemer. Deze verplichting vervalt indien de gronden volledig in eigendom zijn van de gemeente.

In het voorliggende geval is geen sprake van een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro. Tussen gemeente en initiatiefnemer zal een anterieure overeenkomst worden gesloten waarmee de financiële uitvoerbaarheid van het plan wordt gewaarborgd. Verder zal de ontwikkeling van het zonnepark (deels) gefinancierd worden vanuit de SDE++ subsidie. Als voorwaarde om in aanmerking te komen voor de SDE++ subsidie is de herziening van het bestemmingsplan opgesteld. Tevens zijn in de anterieure overeenkomst afspraken gemaakt omtrent de exploitatietermijn van het zonnepark (25 jaar na aansluiting op het elektriciteitsnet).

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Er zijn wettelijke eisen met betrekking tot de voorbereiding en totstandkoming van een bestemmingsplan vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Artikel 3.8 Wro bepaalt dat op de voorbereiding van een bestemmingsplan de in afdeling 3:4 Awb geregelde uniforme openbare voorbereidingsprocedure (uov) van toepassing is. De uov schrijft voor dat tussen gemeente en verschillende instanties overleg over het plan moet worden gevoerd alvorens een ontwerpplan ter visie gelegd kan worden.

Dientengevolge zijn de volgende stappen te onderscheiden:

- Vooroverleg;
- Vaststellingsprocedure.

De Wro bevat geen bepalingen omtrent inspraak. Dat neemt niet weg dat het de gemeente vrij staat toch inspraak te verlenen bijvoorbeeld op grond van de gemeentelijke inspraakverordening. In relatie daarmee bepaalt artikel 150 van de Gemeentewet onder meer dat in een gemeentelijke inspraakverordening moet worden geregeld op welke wijze en aan wie de mogelijkheid wordt geboden hun mening kenbaar te maken. Er is in dit geval geen formele inspraakprocedure doorlopen, maar er is voor

gekozen om stakeholders en andere belanghebbenden in de omgeving vroegtijdig en uitvoerig te betrekken bij de voorbereiding van het plan. Aldus is een uitvoerige omgevingsdialoog gevoerd, die het houden van inspraak niet nodig maakt.

Hierna worden achtereenvolgens de omgevingsdialoog, het vooroverleg en de vaststellingsprocedure beschreven.

6.2.1 Omgevingsdialoog

Zoals reeds aangegeven heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden met betrokken stakeholders en belanghebbenden in de omgeving van het plangebied. Dit is reeds in het kader van de tenderuitvraag en ook bij de verdere uitwerking van het plan gebeurd. In overleg met de gemeente Heumen hebben projectontwikkelaars GroenLeven en Enovos, Energiecoöperatie Heumen en Wiek-II voortijdig een communicatieplan opgesteld met als doel om omwonenden en belanghebbenden in een vroeg stadium te informeren en consulteren, zowel over de totstandkoming van het zonnepark als de financiële mogelijkheden om in het park te participeren.

De communicatiedoelstellingen voor het plan zijn als volgt:

- Bevorderen van samenwerking en draagvlak door juiste inpassing in het gehele gebied.
- Verhogen van acceptatie en draagvlak door een integrale visie op het gehele gebied.
- Streven naar minimaal 50% lokaal eigendom in het project (mits ECH voldoende inleg in het project kan realiseren), waarbij GroenLeven streeft naar 100% voor haar deel van het plan.

Het participatietraject op basis van het communicatieplan is in het projectplan, dat is opgenomen in de bijlagen bij deze toelichting, uitvoerig beschreven. Korthedshalve wordt naar deze bijlage verwezen. Lokale ondernemers zullen ook een speciale rol spelen tijdens de realisatie en het onderhoud van het park, denkende aan werkzaamheden als het plaatsen van hekwerk, het verzorgen van de catering tijdens de opening, het zaaien van gras-klavermengsel of de verzorging van het groenonderhoud middels schapen.

Voor het realiseren van de derde doelstelling heeft ECH te kennen gegeven dat het de ambitie heeft om (mede-)eigenaar van het project te worden. ECH is al langer actief in de gemeente Heumen en zij wil er duurzame energie opwekken, opslaan en zo lokaal mogelijk distribueren. ECH draagt zorg dat er minimaal 50% eigen vermogen bij de leden wordt opgehaald door de uitgifte van participaties (aandelen, leningen of obligaties) en zorgt, indien noodzakelijk, voor aanvullende financiering door een lening bij de bank, OostNL of andere financieringspartijen. Indien het uiteindelijk niet lukt om 50% van de participaties aan lokale participanten te verkopen, kan er ook voor crowdfunding worden gekozen om de lokale participatie op een andere wijze te realiseren. Tevens wordt een gebiedsfonds ingericht conform de 'Gedragscode Zon op Land'.

Aangezien initiatiefnemers omwonenden en belanghebbenden in een vroeg stadium bij de totstandkoming en financiële mogelijkheden van het zonnepark hebben betrokken, is getracht om ieders belang, waar mogelijk, mee te nemen in het bestemmingsplan. Dit heeft geresulteerd in diverse aanpassingen met betrekking tot onder meer de situering van de zonnepanelen, de inrichting van de landschappelijke inpassing en de invulling van de natuurcompensatie.

Zoals aangegeven is in het projectplan, dat is opgenomen in de bijlagen bij deze toelichting, een uitgebreide weergave van de gevoerde participatie en de resultaten daarvan opgenomen. Hiernaar wordt verwezen voor een volledige toelichting op dit proces en de doorgevoerde aanpassingen aan het plan.

De omgevingsdialog is vormgegeven door middel van persoonlijke gesprekken/overleggen met betrokkenen, alsmede enkele informatiebijeenkomsten. Op 4 november 2021 is een inloopavond georganiseerd voor omwonenden en andere belangstellenden. Hiervan is een verslag gemaakt, dat in de bijlagen is opgenomen. Verder zijn in het voorjaar van 2022 twee gesprekken gevoerd met de direct omwonenden om de (landschappelijke) inpassing van het zonnepark nader af te stemmen op hun belangen. De rest van het participatietraject is uitvoerig beschreven in het projectplan, dat eveneens in de bijlagen is opgenomen. Hiernaar wordt kortheidshalve verwezen.

Samenvattend is voorafgaand aan de start van de formele procedure een uitvoerig en zorgvuldig participatietraject doorlopen, waarbij binnen het redelijke rekening is gehouden met de wensen en belangen van de diverse betrokkenen.

6.2.2 Vooroverleg

Het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1) geeft aan dat burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

Bij voorbereiding van dit bestemmingsplan vond op basis van artikel 3.1.1 Bro overleg plaats met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van de belangen welke in het plan in het geding zijn. Het bestemmingsplan is, voorafgaand aan de publicatie van het ontwerpbestemmingsplan, aan de betrokken instanties toegestuurd.

Daarnaast heeft met de provincie Gelderland ambtelijke afstemming plaatsgevonden bij de voorbereiding van het plan en heeft initiatiefnemer overleg met het waterschap Rivierenland gepleegd. Dit is voortijdig (najaar 2021) opgestart. Het waterschap heeft in het voorjaar van 2022 advies uitgebracht over het project. De opmerkingen uit dit advies zijn verwerkt in het definitieve projectplan, dat zijn vertaling in onderhavig bestemmingsplan heeft gekregen. Met de provincie heeft met name afstemming plaatsgevonden over het versterkingsplan voor de Groene Ontwikkelingszone.

Door de provincie, de brandweer en het waterschap zijn vooroverlegreacties ingediend. Deze hebben gedeeltelijk geleid tot aanpassingen in het bestemmingsplan en het landschappelijk inpassings- en inrichtingsplan.

6.2.3 Vaststellingsprocedure

De vaststellingsprocedure van het bestemmingsplan vond plaats volgens artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening. Als onderdeel van deze procedure is het bestemmingsplan gedurende een termijn van 6 weken ter inzage gelegd voor zienswijzen. Gedurende deze periode kon eenieder een zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan indienen. Omdat de coördinatieregeling in dit geval wordt toegepast, is ook de ontwerp omgevingsvergunning voor het bouwen gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd en bestond eveneens de mogelijkheid om een zienswijze tegen dit besluit in te dienen.

Er zijn in totaal 16 zienswijzen tegen de ontwerpbesluiten ingediend. Deze zijn samengevat en van een reactie voorzien in de Nota van zienswijzen. Hierin is ook aangegeven in hoeverre de zienswijzen

hebben geleid tot aanpassingen aan het bestemmingsplan. In totaal betroffen 12 zienswijzen positieve reacties op het plan. Twee zienswijzen hebben geleid tot aanpassingen aan het bestemmingsplan. Daarnaast heeft de provincie een vervolgadvis ecologie gegeven op 7 december 2023 betreffende de versterkingsmaatregelen in het GO. Dit advies heeft geleid tot een paar aanpassingen voor inrichting en beheer van de natuurgraslanden in het landschappelijke inpassingsplan.

Het bestemmingsplan is vervolgens vastgesteld door de gemeenteraad. Tevens is een definitief besluit tot verlening van de omgevingsvergunning genomen.

6.2.4 Beroep

Na vaststelling worden het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning voor de tweede maal voor een periode van zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien binnen de beroepstermijn geen beroep wordt ingesteld, zijn het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning na het verstrijken van de beroepstermijn onherroepelijk. Belanghebbenden kunnen eventueel ook een voorlopige voorziening vragen.

